

KUTSAL KİTAP'TAN ÖZDEYİŞLER

ÖNSÖZ

Kutsal Kitap'tan Özdeyişler İsrail'in dil sanatında şiir yazınının en belirgin temsilcisi olarak kabul edilir. Giriş kesimine (Bölüm 1-9) az ileride değineceğiz. Bu yazının ağırlığı başlıca iki toplamadan oluşur: Bunlar **Süleyman'ın Hazinesi**'nden adıyla bilinir.

1. Bölüm 10:1-22:16'ya kadar: **Süleyman'ın Hazinesi**'nden birinci derlemeyi içerir. Bu kesimde okuyucu 375 tanımlamaya rastlar.
2. Bölüm 25:1-29:27'ye kadar: Bunları da Yahuda kralı Hezekiya derleyerek topladı. Buradaysa 128 tanımlamaya rastlanır.

Yapıtın ağırlığını oluşturan bu toplamalara ayrıntılı başka yazılar da alınmıştır:

1. BİLGELERİN DERLEMESİ (22:17-24:22)
2. BİLGELERİN EK BİR DÜZENLEMESİ (24:23-34)

Ayrıca şu parçalar yapıtın başka ekleridir:

1. AĞUR'UN ÖZDEYİŞLERİ (30:1-14)
2. SAYISAL ÖZDEYİŞLER (30:15-33)
3. LEMUEL'İN ÖZDEYİŞLERİ (31:1-9)

Bu canlı yazın, ÖRNEK KADIN'ın betimini çizen bir şiirle noktalanıyor (31:10-31).

Ayrıca yazının uzun **GİRİŞ** kesiminden söz edilmeli. Bölüm 1-9'da bilge baba oğluna bilgiyi övüyor ve onu enikonu tanıtıyor. Bu arada bilginin kendisi de belirgin özellikle konuşuyor. Çeşitli kesimlerde **ÖZDEYİŞLER** eseme (mantık) kurallarından öteye gidiyor, birbiriyle bağdaşıklığı olabilecek konular düşünceler, ardışıklık öneme alınmaksızın hep bir arada ele alınıyor. Bu Tanrı esini Önsöz'le Sonsöz (*epilog*) arasında sunulan bir toplama yapıtıdır; binyıllar boyunca niceleri sağduyulu ruhsal bilgi aşamasında eğitmiş, sayısız insanı ruhsal-kavramsal olgunluğa erdirmişdir.

Tanrı esinlemesiyle, insan diliyle yazılan bu tarihsel yapıt, İsrail'de yazın sanatının gelişmesine ve olgunlaşmasına okuyucunun dikkatini çeker. İki geniş kesimde **ÖZDEYİŞLER (Meseller)** sanatının başlangıçtaki atılımlarıyla yüz yüze gelmekteyiz. Ek kesimlere bakıldığında, düzenlemenin daha ayrıntılı olduğu belirir. **SAYISAL ÖZDEYİŞLER** (30:15-33) kendine özgü inceliği anlatır (bkz. 6:16-19). Bunlar birer bilmece özelliğiyle konuşmaktadır. Bu sanat Süleyman'ın çağında geniş çapta geçerliydi. Bölüm 1-9 kesimi uzun konuşma-yazı biçimindedir. İki yerde bilgelik araya girmekte, doğrudan doğruya herkese seslenmekte (1:20-33; bölüm 8).

Kutsal Kitap'ın en ilginç parçalarından birini oluşturan bu yapıtlar dizisi, dünya dilleri arasında Türkçe'de de yüz yılı aşkın bir zamandan bu yana okunagelmektedir. Türkçe yeryüzü dilleri arasında deyimleri, özdeyişleriyle en canlı ve zengin dillerden biridir. Bu yapıtta belirtilen birçok gerçek herkesçe bilinen kullanımların katkısıyla açıklığa gelebilir. Bunu gözönünde tutarak çok iyi bilinen Türkçe kullanımları, her çağa seslenen bu tanrısal esine işleme girişimini göze aldım. Böylece **KUTSAL KİTAP'TAN ÖZDEYİŞLER** çağdaş dilde daha kolay anlaşılabilir. Konular, sorunlar,

yaşamsal bunalımlar onlara yaraşan kullanımlarla yanıtlanır, güncel kavramla ışığa gelir. Bunu yaparken metnin öz anlamı zorlanmadı, yazının iletlediği mesaj gölgelendirilmedi. Bunun için anlaşılabilir dile başvurarak düzenlenen bu parçaya çeviri denemez. Buna çağdaş dile ve deyimlerle anlatılan bir **Eski Antlaşma** yazısı demek daha doğru olur.

Başlangıçta değinilen iki derleme, geçmiş yüzyılları kapsayan düşünce göstergesidir. Bunları inceleyen insanlar, yapıtta yedide birinin ruhsal konulara eğildiğini anımsatıyor. Bu yazıda inanç ayrıntıları ele alınmıyor. Öğreti daha çok uygulamalı (pratik) yaşantı yöntemi üzerinde durmaktadır: Gerçeğe bağlılık, iç yaşam paklığı, sevgi, alçakgönüllülük, öte yandan da bunlara karşıtlıkla beliren düzensizlikler zinciri. Tüm yazıda vurgulanan gerçek, erdemlerin kökeni toplamı tanrısal bilgeldir. Tanrı korkusu bu özelliğe dayanır. Yazılar evlilik dışı cinsel ilişkileri bütünüyle sergiler ve kınar. Yazındaki sonsöz kadını sayan, önemini belirten çarpıcı bir anımsatmadır.

Sekizinci bölümde bilginin kişisel özellikle konuştuğu dikkati çeker. Yeryüzünde insan yaşamını bilgi düzenler ve yönlendirir. Yaratılış'ta Yaratan'ın evrenleri kuruşunda bilgi etkindir (aktif). Bu açıklama Yeni Antlaşma'da okuyucuyu Mesih'in insana Tanrı'ca atanan bilgelik olduğuna götürür.

“Mesih İsa bağlılığınız Tanrı'dandır. Mesih Tanrı tarafından bizler için bilgelik kılındı: Doğruluğumuz, kutsanışımız, kurtuluşumuz O'dur”
(I. Korintlular 1:30).

Thomas Cosmades -- 2010

Not: Yalnız önünüzdeki «online» baskısında Bay Cosmades'in izniyle aslından bazı değişiklikler yapılmıştır: Birkaç yerde metnin anlamını değıştirmeyen eşanlamlı sözler yeğlenmiştir. Bunlar ◊ işaretiyle belirtilir.

KUTSAL KİTAP'TAN ÖZDEYİŞLER

Bölüm 1

Başlık ve Yazının Amacı

- 1:1 İsrail kralı Davut'un oğlu Süleyman'ın Özdeyişleri:
1:2 Ademoğullarına bilgeliği ve sıklıdüzeni bilmesi,
İçerikli bilge sözlerini kavraması için.
1:3 Bilgeli tutum, erdem, adalet, doğruluk
Kapsamında eğitilmek için..
1:4 Basit kişiyi sağlıklı yargıya,
Genç bireyi bilgiye ve sağgörüye iletisin diye.
1:5 Bilgeli olan da dinlesin ve sağduyuda gelişsin.
Anlayışlı insan yaşamsal bilgi edinsin.
1:6 Özdeyişi ve soyut kullanımı,
Bilgelerin sözlerini ve gizemlerini anlayabilsin.
1:7 RAB korkusu bilginin başlangıcıdır.
Akılsızlar bilgiyi ve sıklıdüzeni hor görür.

I. BİLGELİĞİN YÜREKLENDİRMESİ

Bozkdüzen Arkadaşıktan Kendini Sakın

- 1:8 Evladım, babanın verdiği eğitime kulak kesil,
Annesinin öğretişine boş veren biri olma.
1:9 Çünkü bunlar gönlü açan çelenktir,
Başını boynunu süsleyen birer takı..
1:10 Evladım, bozkdüzen kişiler seni ayartırsa, uyma buna:
1:11 "Bizlere katıl, suçsuzun kanını akıtmak için pusuya yatalım,
Bize zarar vermeyene karşı tuzak kuralım,
1:12 "Onları Ölüler Ülkesi uyarınca dipdiri yutalım;
Çukuru boylayanlar örneğince diri diri..
1:13 "Her çeşidinden değerli mala konarız;
Evlerimizi çapulla yağmayla doldururuz.
1:14 "Gel katıl bizlere; ortaklaşa kesemiz olacak."
1:15 Evladım, onlarla yol arkadaşlığı etme;
Onların izlediği yoldan adımın irak olsun.
1:16 Çünkü kötülüğe fırlayan ayak taşırlar;
Kan dökmeye koşarlar.
1:17 Çünkü çevreyi gözetleyen kuşun
Gözü önünde ağ kurmak boşunadır.
1:18 Bu insanların pusu kurması kanlarını amaç edinir.
Kurdukları tuzak canları pahasınadır.
1:19 Budur kaba kuvvetle kazanç elde edenin izlediği yol;
Ona sarılanın canını mahveder.

Bilgelik Konuşuyor, Uyarıyor

- 1:20 Bilgelik dışarıda yüksek sesle bağıyor;
Meydanlarda sesini duyuruyor.
- 1:21 Patırtılı kavşaklarda haykırıyor;
Kent kapılarında diyeceğini duyuruyor:
- 1:22“Ey kafasızlar! Ne vakte dek kafasızlığa sarılacaksınız?
Alaycılar, ne vakte dek alaycılıktan zevk alacaksınız?
Akılsızlar ne vakte dek bilgiden öğrenecek?”
- 1:23“Uyarıma kulak verin. Bakın!
Üzerinize ruhumu dökeneğim;
Sözlerimi size bildireneğim.
- 1:24“Çünkü sizleri çağırınca bunu kulak ardı ettiniz,
Elimi uzattım, önem veren olmadı.
- 1:25“Danışma önerimin bütününe omuz silktiniz;
Kınamamı teptiniz.
- 1:26“Öte yandan ben, başınıza gelene güleneğim;
Paniğe düştüğünüzde halinizle eğleneğim.
- 1:27“Panik kasırğa gibi bastırınca,
Acı görgüler tayfun gibi saldırınca,
Üzerinize sıkıntı ve kaygı gelince..
- 1:28“Bu durumda beni çağıracaklar, ama yanıtlamayacağım,
Dövünmeyle beni arayacaklar, ama bulmayacaklar.
- 1:29“Çünkü bilgiden öğrendiler;
Hem de RAB korkusunu yeğlemediler.
- 1:30“Danışma önerime aldırış etmediler.
Üstelik uyarımı bütünüyle aşağı gördüler.
- 1:31“Bu nedenle eylemlerine yaraşan ürünü yiyecekler,
Kendi düzenleriyle tıka basa dolacaklar.
- 1:32“Bön kişiler döneklüklerinin kurbanı olacak;
Akılsızların kayıtsızlığı kendilerini tüketecek.
- 1:33“ Ama beni dinleyen güvenlikte yaşayacak;
Kötülükten korkmaz rahat ömür geçirecek.”

Bölüm 2

Bilgelik, Bozukdüzen Bağlılıklara Karşı Savunucu

- 2:1“Evladım, sözlerimi değerlendirirsen,
Buyruklarımı öz varlığında saklarsan,
- 2:2“Kulağını bilgeliğe eğersen,
Yüreğini anlama yeteneğiyle uyuma getirirsen.
- 2:3“Bu böyledir; sorunların içyüzünü bilme isteğiyle yanarsan,
Kavrayış gücüne seslenirsen,
- 2:4“Gümüş ararcasına onu ararsan,
Defineler ardından koşarcasına onu araştırırsan,
- 2:5“RAB korkusunu o zaman anlayacaksın;
Tanrı bilgisine erişeceksin.

- 2:6“Çünkü RAB bilgeliik sağlar,
O'nun ağızından bilgi ve anlayış çıkar.
- 2:7“Doğrulara sağduyu desteğı hazır duruyor;
Dürüstlükle yaşayanlara kalkandır O.
- 2:8“Adalet yollarını kayıran,
Tanrısayarların yolunu savunan.
- 2:9“Hem hakkı, hem adaleti, hem sağlıklı gidiş,ı,
Hem de bütünlüğün her bir çığırını o zaman anlayacaksın.
- 2:10“Çünkü yüreğine bilgeliik gelecek,
Hem de canı hoşnut eden bilgi.
- 2:11“Sağgörü sana bekçilik edecek,
Sağlıklı yargı savunucun olacak.
- 2:12“Bunlar seni eğri büğrü gidişten koruyacak,
Tutarsız lakırdı çıkaranların laflarından kurtaracak.
- 2:13“Onlar ki, doğru yola rest çeker,
Karanlık yollarda yürümeyi yeğlerler,
- 2:14“Kötülüğe girişmekte sevinç duyarlar,
Yıkım getiren tutarsız yollardan haz duyarlar.
- 2:15“Adımları çarpık kişiler,
Dolap döndürümsü yolun yolcuları..
- 2:16“Hayat kadınından seni o kurtarır,
Yağ bal yaltaklanışıyla gelenden;
- 17Gençken evlendiğı yaşam arkadaşını bırakan,
“Tanrı'nın karşısında bağılandığı antlaşmayı unutandan.
- 2:18“O kadının evi ölüm dalışına çağırmakta,
Yollarıysa ölüm gölgesine uzanmakta..
- 2:19“Ziyaretine gidenlerin hiçbiri geri gelmez,
Yaşam yollarına erişmezler.
- 2:20“Bunu bilerek sen iyi kişilere özgü yolu izleyesin;
Doğruları betimleyen adımlar uyarınca yürüyesin.
- 2:21“Çünkü özyapısı dimdik olanların yurttaki sürekliliğı var;
Yetkin kişiler orada kalıcıdır.
- 2:22“Öte yandan kötüler süpürölüp götürölür,
Düzenbazlar da sökülüp atılır.

Bölüm 3

Bilgeliğın Yöntemi

- 3:1Evladım, öğrettiğimi unutma.
Yüreğinde sakla buyruklarımı.
- 3:2Çünkü onlar sana günler bolluğı, yaşam uzunluğı getirecek,
Yıllar boyunca doluluk sağlayacak.
- 3:3Kayra ve gerçek daima seninle olsun;
Bağla onları boynuna, yaz onları yüreğinin tabelasına.
- 3:4Tanrı'nın ve insanların önünde lütuf ve bilgeliik kazanacaksın.
- 3:5Tüm yüreğınle RAB'be güven, kendi anlayışına bel bağlama.
- 3:6Tüm yollarında O'nu değerlendir,
O da senin adımlarını doğrultacak.

- 3:7 Kendi görüşünde bilgeliymiş gibi davranma;
RAB'ten kork, kötülüğe rest çek.
- 3:8 Bedenine sağlık olur bu, kemiklerine de şifa.
- 3:9 Varlığınla ve ürününün turfandasıyla RAB'bi yücelt.
- 3:10 Böylece ambarların sürekli taşar,
Teknelerin taze şarapla, tıka basa dolar.
- 3:11 Çocuğum, RAB'bin uyarısını küçümseme,
Ne de O'nun kınayışını bıkkınlıkla karşıla.
- 3:12 RAB sevdiği insanı kınar;
Tıpkı babanın sevdiği çocuğa tutumu gibi..

Bilgeliğin Sevinci

- 3:13 Ne mutlu bilgelik bulana!
Anlayışa konana.
- 3:14 Çünkü onu elde etmek gümüş kazanmaktan yeğdir;
Onun yararı yüksek ayar altından üstündür.
- 3:15 Bilgelik yakutlardan daha değerlidir;
Özlenecek hiçbir şey onunla denkleştirilemez.
- 3:16 Bilgeliğin sağ elinde yaşam uzunluğu var,
Sol elindeyse servet ve onur.
- 3:17 Bilgeliğin yolları hoşnutluk vericidir;
Bütün çıgırları da esenlik..
- 3:18 Onu tutanlara yaşam ağacıdır,
Ona sımsıkı sarılanlar mutluluk kuşanımıyla donanır.
- 3:19 RAB dünyayı bilgelikle yarattı,
Gökleri anlayışıyla yerli yerine koydu.
- 3:20 O'nun bilgisiyle enginler yarıldı, bulutlar çığ akıttı.
- 3:21 Evladım! Sağlıklı öğüde, sağgörüye sarıl,
Kaçmasın bunlar dikkatinden.
- 3:22 Ruhuna canlılık sağlayacaktır onlar,
Boynunu da süsleyecek.
- 3:23 Bunu yaptığında yolunu güvenlikte sürdüreceksin;
Ayağın da kösteklenmeyecek.
- 3:24 Yatağa uzanınca korkmayacaksın,
Yattığında uykun tatlı olacak.
- 3:25 Akılsızları ansızın bastıran ürküden yılma;
Ne de kötülere gelen beladan.
- 3:26 Çünkü RAB'tir sana güven veren;
Ayaklarını tuzağa düşmekten esirgeyen.
- 3:27 İyilik yaraşanlardan iyiliğini geri tutma;
Elinden geleni yap.
- 3:28 Gücün yetiyorsa arkadaşına,
"Şimdi git, yeniden gel, yarın vereceğim" deme.
- 3:29 Sana güvenen kapı komşuna karşı tuzak kurma.
- 3:30 Sana kötülük işlemeyenlerle durup dururken sürtüşmeye girme.
- 3:31 Kaba kuvvete verilene imrenme,
Onun izlerinde yürümeyi yeğleme.
- 3:32 Çünkü çarpık insan RAB'be bir tiksintidir;
Öte yandan dürüst insan RAB'bin güvenilenidir.

- 3:33 RAB'bin laneti soysuzların konutundadır.
Ama O doğruların barınağını kutlu kılandır.
- 3:34 Alaycılarla alay eder O,
Öte yandan alçak gönüllülere lütfu iner.
- 3:35 Bilgelerin mirası onurdur,
Akılsızlarınkiyse utanç kaftanı.

Bölüm 4

Bilgiyi Seç

- 4:1 Ey çocuklar, baba eğitimini dinleyin,
Düşüncenizi toparlayın da kavrama erişin.
- 4:2 Çünkü size sağlıklı ders veriyorum;
Öğrettiğimden ayrılmayın:
- 4:3 Babamın yanında bir öğuldüm;
Annemin yaşta körpe evladiyım.
- 4:4 Babam bana öğretti; şöyle konuştu:
"Yüreğin sözlerimi boynuna gerdanlık kılsın;
Buyruklarımı tut, böylece yaşayasın.
- 4:5" Bilgelik sağla, anlayış kazan.
Unutma, ağzımın sözlerinden sapma.
- 4:6" Bilgeliği bırakma; seni o koruyacaktır;
Onu sev, o da seni savunacaktır.
- 4:7" Bilgeliğin başlangıcı ne olabilir? Bilgi edinmek.
Neye mal olursa olsun, anlayış sahibi ol!
- 4:8" Onu ön safta sakla, o da seni ön sıraya getirir.
Onu kucakla, o da seni yükseltecektir.
- 4:9" Başına gönül açıcı bir çelenk yerleştirecek;
Sana güzellik tacını giydirecek.
- 4:10" Kulak ver çocuğum, sözlerimi değerlendir.
Böylelikle yaşamının yılları bollaşsın.
- 4:11" Bilgelik yolunu sana öğrettim,
Seni doğruluk yolunda yönelttim.
- 4:12" Yürürken adımların kösteklenmeyecek;
Koşarken sürçmeyecek.
- 4:13" Düzeltilmeye değer ver, bundan yüz geri etme;
Onu koru, çünkü o senin yaşam yöntemidir.
- 4:14" Kötülerin yoluna ayak uydurma;
Şerefsizlerin çığırını izleme.
- 4:15" Kendini ondan sakın, yakınından geçme;
Yolunu değiştir; başka yön seç ve yolunda yürü.
- 4:16" Kötülük etmezlerse onları uyku tutmaz;
Birini sendeletmezlerse uykudan olurlar.
- 4:17" Çünkü yedikleri ekmek kötülük ürünüdür,
İçtikleri şarapsa kaba kuvvet karşılığı.
- 4:18" Öte yandan doğruların yolu tan ağartısı gibidir;
Gün aydınlanıncaya dek gitgide parlar.
- 4:19" Kötülerin yolu zifiri karanlığa benzer;
Neye takıldıklarını bilmezler.

- 4:20“Evladım, sözlerime kulak ver,
Dediklerimi öneme al.
- 4:21“Onlar aklından hiç çıkmasın,
Onları yüreğinin derininde ağırla.
- 4:22“Çünkü onları bulanlara yaşam, bedenleri için de şifadır.
- 4:23“Tuttuğun her şeyin ön sırasında yüreğini içtenlikle savun;
Çünkü yaşamın kaynakları oradandır.
- 4:24“Dilini yalan dolandan irak tut;
Lastikli söze karşı kendini savun.
- 4:25“Gözlerin dosdoğru yönü görsün;
Bakışın ileriye saptansın.
- 4:26“Ayağının atacağı adımları hesaba al;
Bununla bütün yolların sağlama bağlanır.
- 4:27“Ne sağa sap ne de sola;
Ayağını düzenbazlıktan çek.”

Bölüm 5

Ayartan Kadından Kaç, Sevgini Bilgelikte Odakla

- 5:1Evladım, bilgeliğime yönel,
Anlayışla yüklü sözlerime kulağını aç,
- 5:2Böylelikle sağgörülü olasın;
Dudakların da bilgiye bekleme etsin.
- 5:3Çünkü aklı cinsel ilişkide dolaşan kadının dilinden bal damlar;
Ağızysa yağdan daha cerbezeldir.
- 5:4Eyvah! Sonu pelinotu ayarı acıdır;
İki ağızlı kılıç gibi keskindir.
- 5:5Onun ayakları ölüm yolculuğu eder,
Adımları ölümler ülkesine sürükler.
- 5:6Yaşama ileten yola dikkat etmez;
Yolları dolambaçlıdır, ama o bunu ayırt edemez.
- 5:7Gelin ey çocuklar, beni dinleyin;
Ve ağızından çıkan sözlerden sapmayın.
- 5:8Tuttuğun yol o kadından uzaklaşsın,
Onun evi kapısına yaklaşmasın.
- 5:9Olmaya ki onurunu başkalarına veresin,
Yıllarını da acımasızlara atayasın.
- 5:10Yabancılar senin varlığına konmasın,
Emeğin de senden olmayanın evini bina etmesin.
- 5:11Yaşamının bitiminde dövünmeyesin;
Hem bedeninin hem de öz varlığın sona erişince.
- 5:12Ne dersin o zaman? Sıkıdüzene neden direnmişim?
Yüreğim uyarıya niçin aldırış etmemişim?
- 5:13Öğretmenlerimin sözünü dinlemedim,
Ne de eğitimcimlere kulak astım.
- 5:14Halkla topluluğun içinde yıkımına ramak kalmıştı.

- 5:15 Suyunu kendi sarnıcından iç;
Kuyundan akar sularla doy.
- 5:16 Senin kaynakların sağa sola mı yayılsın?
Akarsuların meydanları mı sulasın?
- 5:17 Hayır! Bunlar salt kendinin olsun.
Hem senin, hem de yabancıların değil!
- 5:18 Kaynakların kutlansın,
Gençliğinin yaşam arkadaşıyla sevin.
- 5:19 Gönül açıcı geyik, göz alıcı ceylan gibi,
Onun çekiciliğiyle sürekli mest olasın;
Sevgisi seni her an doyursun.
- 5:20 Ey oğul! Oynak bir kadınla niçin büyülenesin?
Hayat kadınına neden kucaklayasın?
- 5:21 Çünkü bir insanın tuttuğu yol RAB'in gözü önündedir;
Onun her adımını O denetler.
- 5:22 Düşük insanı kendi kötülükleri kenetler;
Günahının uğraşlarıyla onu kısıvrak bağlar.
- 5:23 Sıkıdüzen yokluğunda o mahvolacak;
Aşırı akılsızlığı ona yıkım getirecek.

Bölüm 6

İvedi Kefillikten Kendini Sıyr

- 6:1 Evladım, eğer komşuna kefil oldunsa,
Eğer yabancıya yükümlülükle bağlandınsa,
- 6:2 Kendi ağzının sözleriyle tuzağa düştünse,
Ağzının vaadıyla tutulduysa,
- 6:3 Evladım, kendini kurtarmak için ne edeceğini sana söyleyeyim;
Çünkü komşunun eline düştün! Toparlan,
Git komşunun önünde alçal, ona yalvar yakar.
- 6:4 Gözlerine uyku girmesin,
Göz kapakların örtülmesin.
- 6:5 Ceylan elden kaçarak gidercesine kurtul.
Tuzak kuranın elinden kuşun çırpınarak uçması gibi..

Haylazla Karınca

- 6:6 Ey haylaz, karıncaya git,
Onun yollarını araştı ve bilge ol.
- 6:7 Başında hükümrân, bir başkan, bir komutan bulunmazken.
- 6:8 Yaz aylarından yiyeceğini istifler,
Harman döneminde yiyeceğini biriktirir.
- 6:9 Ne vakte dek yatacaksın, ey haylaz!
Uykundan ne zaman uyanıp kalkacaksın?♦
- 6:10 Azıcık uyku, bir kestirmelik göz kapatma,
Dalıp gitmeye bir süre kol kavuşturma.
- 6:11 Derken, yoksulluk yaşamına aylak aylak dolaşırcasına gelecek,
Gereksinim de bir saldırgan gibi.

Bayağı Kişinin Görünümü 12-15

- 6:12 Bayağı insan, kötülük oğlu, çarpık sözlerle sağa sola dolaşır. ◇
6:13 Göz kırpar, ayağıyla yeri oynatır,
Eliyle de bir şeyler anlatır;
6:14 Sapkın yürekle kötülük tasarlar,
Sürekli nifak sokar.
6:15 Bunun sonucunda yıkım onun başına ansızın gelecek;
Belini doğrultamayacağı düşüş bir anda onu bulacak.

RAB'bi İğrendiren Yedi Düşüklük

- 6:16 RAB'bi iğrendiren altı olgu vardır;
Evet, O'na tiksinti getiren yedi eylem:
6:17 Yüksekçe bakan gözler, yalancı dil,
Suçsuzun kanını akıtan eller,
6:18 Bozuk düşük tasarılar düzenleyen yürek,
Kötülük doğrultusunda ivedilikle atılan adımlar,
6:19 Uydurma soluklarıyla devinen yalancı tanık,
Kardeşler arasına fesat saçan.

Babanın Sağlıklı Önerileri 6:20-34

- 6:20 Evladım, babanın buyruğuna sarıl,
Annenin öğretişini baştan savma.
6:21 Onları her durumda yüreğin üzerine bağla,
Üstelik boynuna sar.
6:22 Yürürken sana yol gösterecek,
Yattığında üzerine bekçilik edecek,
Uyandığında seninle söyleşecek.
6:23 Buyruk sana çırağdır, öğretiyse ışık.
Sıkıdüzen uyarıları yaşam yoludur.
6:24 Çünkü seni kötü gözle bakan kadından korur,
Macera arayan kadının yumuşak dilinden savunur.
6:25 Yüreğinde onun güzelliğine yenik düşme, ◇
Kırpikleriyle zapt edilme.
6:26 Hayat kadını bir somun ekmek karşılığı elde edilebilir;
Ama erkeğe bağlı kadının karşılığı bireyin öz yaşamıdır.
6:27 Bir insan koynuna ateş alır da giysisi yanmaz mı?
6:28 Ya da birisi ateş korlarında yürürse,
Ayakları kavrulmaz mı?
6:29 Komşusunun eşiyle ilişki kuran tıpkı bunun gibidir.
Ona yaklaşan hiç kimse suçsuz çıkarılmayacak.
6:30 Hırsız çalınca, başkasının malına el uzatmaktan suçlanmaz mı?
Midesini doyurmaya olsa bile bu.
6:31 Yakalanırsa yedi katını ödeyecek;
Evinde ne varsa tümünü verecek.
6:32 Evlilik dışı cinsel ilişkiye girenin anlayışı yoktur.
Bunu yapan canını mahveder.
6:33 Onun payı kötek ve aşağılanmaktır;
Utancı ortadan kalkmayacaktır.

- 6:34 Çünkü kıskançlık erkeği çileden çıkarır;
Öç sırası gelince kaş göz tanımaz.
6:35 Hiçbir bağışlamalığa yanaşmaz;
Armağanla işi tatlıya bağlamanın da etkisi olmaz.

Bölüm 7

- 7:1 Evladım, sözlerimi tut,
Buyruklarımı aklına yığ.
7:2 Buyruklarıma sarıl ki yaşama kavuşasın,
Öğretilerimi gözünün bebeği gibi koru,
7:3 Onları parmaklarına bağla;
Yaz onları yüreğinin tabelasına.
7:4 Bilgelige, "Sen kız kardeşimsin" de,
Anlayışı, çok yakın arkadaşın olarak adlandır.
7:5 Böylece bunlar seni düşük karakterli kadından,
Yaltaklanan kadının yumuşak dilinden korur.
- 7:6 Evimin penceresinden,
Kafesin arkasından dışarıya bir göz attım.
7:7 Bir sürü bön genç arasında
Sağduyusu gitmiş birini ayırt ettim.
7:8 Yol kadının evine yakın köşeden geçiyordu.
Adımları onun evine yönelten sokağa doğruldu.
7:9 Gecenin karanlığı bastırıyordu.
Vakit akşamdı; alaca karanlık.
7:10 Ansızın onu karşılamaya gelen bir kadın belirdi.
Kuşanımı genel kadınınkiydi, yüreği yanıltıcı..
7:11 Sesi patırtılı adımları uyumsuzdu,
Dizginsizce bir o yana bir bu yana doğruluyordu;
Evinde oturma nedir bilmiyordu.
7:12 Yok sokak yok çarşı, amacı her köşede avını tavlamaktı.
7:13 Aniden gence yaklaştı,
Saygı nedir tanımadan onu öptü;
Onu ayarlamaya koyuldu:
7:14 "Selamet sunuları sunmaya borçluydum;
Bugün adaklarımı ödedim.
7:15 "Bu nedenle seni karşılamaya çıktım;
İçtenlikle seni bulmaya geldim ve işte buldum.
7:16 "Yatağımı örtülerle döşedim;
Mısır ipliğinden örgülenmiş türlü renkte örtüler.
7:17 "Yatağıma mür, öd ve tarçın serptim.
7:18 "Şimdi gel, doyasıya sevişmemizle sabahlayalım,
Sevişmenin tadını çıkaralım.
7:19 "Erkeğim evde değil!
Uzak bir yolculuğa çıktı;
7:20 "Yanına bir torba gümüş aldı; dolunayda eve dönecek."
7:21 İkna edici dil ustalığıyla onu baştan çıkardı;
Yumuşak sözler kullanarak onu kandırdı.

- 7:22 Genç, akılsız biri gibi onun ardından gitti;
Tıpkı boğazlanmaya götürülen öküz gibi..
İlmiksiz ip takılmış geyik gibi.
- 7:23 Kuş tuzağa dalarcasına, duraksamadan o kadının ardından gider.
Bir ok onun ciğerine saplanıncaya dek.
Bunun yaşamı pahasına olacağını hiç kestiremeden.
- 7:24 Gelin evlatlarım, sözümü dinleyin,
Ağzımdan çıkan sözlere kulak verin.
- 7:25 Yüreğin seni onun tuttuğu yola çekmesin!
Onun çığırılarını izlemeyesin.
- 7:26 Çünkü onun devirdiği canlar çoktur;
Kuşkusuz, canına kıydıkları hesaba gelmez.
- 7:27 Onun konutu Ölüler Ülkesi'ne giden yoldur;
Ölümün egemen olduğu yerdir.

Bölüm 8

Bilgelik Kişisel Dille Konuşuyor 8:1-11

- 8:1 Bilgelik çağırıyor mu?
Anlayış kendi sesini duyurmuyor mu?
- 8:2 Yol kenarında, yüksek yerlerin doruğunda
Yol kavşaklarında dikiliyor.
- 8:3 Kentin ağzında, kapıların açıldığı noktada
Ana kapılarda yüksek sesle çağırıyor:
- 8:4 "Size sesleniyorum, ey ademoğulları;
Sesim insan soyunadır.
- 8:5 "Ey akılsızlar, bilgi kapsamında değerlendirmeyi öğrenin;
Ey kafasızlar, sağduyuya kulak verin.
- 8:6 "Duyun dinleyin; yetkiyle konuşacağım;
Benden doğruyu öğreneceksiniz.
- 8:7 "Çünkü ağzım gerçeği söyleyecek.
Dudaklarım kötülükten tiksindir.
- 8:8 "Her ne diyorsam doğruluk kapsamındadır;
Sözlerimde çarpuk çurpuk, düşük sakıt öğeler yok.
- 8:9 "Anlayabilene tümü bir arada doğrudur.
Bilgi edinenlere bütünsel uzluktur.
- 8:10 "Gümüş yerine benim öğretimi benimseyin;
Yüksek ayar altını özleyecek yerde bilgiyi yeğleyin.
- 8:11 "Çünkü bilgelik yakutlardan yeğdir;
Senin içini açan hiçbir nesne onunla karşılaştırılmaz."

Bilgelik Kendisini Övüyor; Bilgelik Yönetmenleri Yönetiyor 8:12-21

- 8:12 "Ben bilgelik, ölçüyle değerlendirme konaklarında yaşarım;
Sağgörüyle bilgiyi bulurum.
- 8:13 "RAB korkusu kötülükten tiksinektir,
Büyüklemeden, kurumdan,
Bozuk düzen yollardan ve yaraşmayan sözlerden tiksindiririm.

- 8:14“Danışma ve sağduyulu karar bendedir;
Anlayış ve güç kaynağı benim.
- 8:15“Krallar benim aracılığımıyla yönetir,
Hükümlerim adaleti benim aracılığımıyla saptarlar.
- 8:16“Önderler ve soylular benim aracılığımıyla
Yeryuvarlağına egemenlik ederler.
- 8:17“Beni sevenleri ben severim;
İçtenlikle arayanlar beni bulurlar.
- 8:18“Bolluk ve yücelik yanımdadır.
Kalıcı servet ve doğruluk bendedir.
- 8:19“Ürünüm altından daha değerlidir,
Yüksek ayar altından.
Sağlayışım seçkin gümüşten.
- 8:20“Ben doğruluk yolunda yürürüm;
Adalet basamağında.
- 8:21“Beni sevenlere bolluk getiririm,
Hazinelelerini doldururum.”

Bilgeliğin Başlangıcı ve Yaratıcılığı 8:22-31

- 8:22“RAB beni yaratışının başlangıcında oluşturdu;
Uzun süre önceleri, eylemlerinin ilk sırada olanlarından.
- 8:23“Taa başlangıçta, çağlardan önce ben oluşum.
Yeryüzü temelini atılışından önce.
- 8:24“Enginler oluşmadan;
Çağlar suların aktığı pınarlar biçim almadan önce ben oluşum.
- 8:25“Dağlar biçimlenmeden, yeryüzünün yükseklikleri belirmeden önce
Benim var oluşum bilinir.
- 8:26“Yeryuvarlağıyla ondaki koyakların,
Toprakların tozların düzenlenişinden öncedir doğumum.
- 8:27“Gökleri yerli yerine koyarken,
Enginin yüzü üzerinde yarımküreyi çizerken,
- 8:28“Yüksekte gökyüzünü pekiştirirken,
Enginin pınarlarını biçimlendirirken,
- 8:29“Denize kendine özgü sınırı saptarken,
Sular kendilerine buyrulan bölgeyi doldururken,
Yeryüzünün temellerini kesinleştirirken,
- 8:30“Ben O'nun yanındaydım,
Sürekli sevinç getiren kurucu gibi;
Her gün O'nun karşısında sevinç duyardım.
- 8:31“O'nun dünyasında sevinçle
Ademoğullarına bakarak coşkuya gelirdim.”

İçtenlikli Çağrı 8:32-36

- 8:32“Şimdi ey evlatlar, dinleyin beni;
Çünkü yollarımı izleyenler mutluluktur.
- 8:33“Öğretiyi dinleyin, bilgeli olun; bunu yadsımayın.
- 8:34“Gün günden beni dinlemekle kapılarımda uyanık duran,
Söveleri gözetten insana ne mutlu!

- 8:35“Çünkü beni bulan yaşama kavuşur,
RAB’bin önünde onay kazanır.
8:36“ Ama beni göz ardı eden kendi canıyla oynar.
Bana sırtlarını çevirenler ölümü kucaklar.”

Bölüm 9

Bilgelik bir Hostes 9:1-6

- 9:1 Bilgelik evini kurdu,
Yedi direğine çekidüzen verdi.
9:2 Sığırları boğazladı, şarabını dengeledi,
Sofrasını kurdu.
9:3 Hizmetçilerini saldı,
Kentin en yüksek yerinden seslensinler diye buyruğunu verdi.
9:4“Kafasız kim varsa kalsın gelsin.”
Akı kıt olana da sesleniyor:
9:5“Buyurun, benimle şölene katılın;
Dengelediğim şaraptan için.
9:6“Bırakın şu akılsızlığı; yaşam bulun..
Anlayış yolunu tutun.”

Akılsızlık Akıl Kutusu Kesilmiş 9:7-12

- 9:7 Alay edeni azarlayan alaya özne olur.
Kötü kişiyi düzeltmeye kalkan başını belaya sokar.
9:8 Eğleneni azarlama sana kin güder;
Bilgeyi azarla ve seni sever.
9:9 Akıllıya ders ver, daha da akıllı olur.
Doğru olanı eğit, bilgisi çoğalır.
9:10 RAB korkusu bilgeliğin başlangıcıdır.
Kutsal olanı bilmek anlayışın özüdür.
9:11 Çünkü günlerin benim aracılığımla bollaşacak,
Ve yaşamın bol yıllarla dolacak.
9:12 Bilgeliysen bu kendi yararınadır;
Tiye alansan zararını kendin çekersin.

Akılsız Bayan Akıl Ustası Kesilmiş 9:13-18

- 9:13 Akı gitmiş kadın değişkendir;
Basittir, kararları bilgiden kaynaklanmaz.
9:14 Evinin kapısında oturur;
Kentin yüksek bir yerinde iskemleye yerleşir,
9:15 Gelip geçenlere seslenir;
Yolunu tutmuş gidenlere..
9:16“Ey basit olanlar, buraya gelin!”
Kafası işlemeyenleri ayartır:
9:17“ Aşırılmış sular tatlıdır;
Gizlilikte yenen ekmeğe doyum olmaz.”

9:18 Eyvah! Orada ölümün konutladığını birey bilmez.
O kadının çağrılıları Ölüler Ülkesi'nin derinliklerindedir.

II. SÜLEYMAN'IN HAZİNESİNDEN İLK DERLEME

Bölüm 10

Süleyman'ın Özdeyişleri

- 10:1 Bilgeli oğul babasına sevinç getirir;
Öte yandan akılsız oğul anasını dertlendirir.
- 10:2 Bozukdüzen yolla yığılan hazineler yarar getirmez;
Tersine, doğruluk ölümden kurtarır.
- 10:3 RAB doğru kişiyi aç bırakmaz;
Ama kötülerin dileğini köstekler.
- 10:4 Aylak el yoksulluk getirir;
Çalışkanın eli refah oluşturur.
- 10:5 Yazın devşiren oğul akıllıdır;
Ama biçim döneminde uyuyan oğul utanç getirir.
- 10:6 Doğru kişinin başı kutluluklarla doludur,
Ama kötülerin ağız kaba kuvvet yatağıdır.
- 10:7 Doğru kişinin anılması kutluluktur,
Ama kötülerin adı çürür.
- 10:8 Yüreği bilgeli kişi buyrukları değerlendirir,
Ama dudaklarını uçarılığa veren yıkım bulur.
- 10:9 Erdemli adım atan güvenlikte yürür,
Ama eğri büğrü yolun yolcusu eninde sonunda açığa çıkar.
- 10:10 Gözleri ikiyüzlülükte kıpırdayanın ürünü kederdir;
Sözleri gevezelikte sapıtmışın görgüsü hüsrandır.
- 10:11 Doğru insanın ağız yaşam pınarıdır,
Ama kötülerin ağız kaba kuvveti çörekendirir.
- 10:12 Kin kavgaya yol açar,
Ama sevgi her suçu örter.
- 10:13 Bilgelik, anlayışı yerinde olanın dudaklarını donatır,
Ama anlayışı kıt olanın sırtına değnek yaraşır.
- 10:14 Bilgeler bilgiye bilgi katar,
Ama akılsızın ağız açılınca felaket ufukta yol yapar.
- 10:15 Varlığının malı onun güçlü kalesidir;
Yoksulların yoksulluğu onların yıkımıdır.
- 10:16 Doğrunun emeği yaşam yolunu çizer,
Öte yandan kötünün geliri günahlılık göstergesidir.
- 10:10:17 Uyarıyı dinleyen yaşam yolundadır,
Tersine, kınayışı geriye tepen yolunu şaşırır.
- 10:18 Kini örtbas edenin dudakları yalanla dolar taşar.
İftira uyduran kafadan kontaktır.
- 10:19 Bol keseden laf söyleyenin ağızından yalan dolan eksik olmaz;
Buna karşı, dudak payı bırakan sağduyuludur.
- 10:20 Doğrunun dili pak gümüşdür;
Kötünün yüreği değerden düşmüştür.

- 10:21 Doğrunun dudakları pek çok kişiyi besler,[◇]
Ama kafasızlar kavram besisizliğinde ölür.
- 10:22 RAB'bin kutlayışı varlık getirir;
Hem de kedere yer bırakmaz.
- 10:23 Akılsıza kötülük spor yapmaya benzer,
Ama bilgelik sağduyuluya zevktir.
- 10:24 Kötünün korktuğu şey onun başına gelir,
Ama doğruların dileği karşılanacaktır.
- 10:25 Kasırğa gelip geçince kötü kişi yok olur;
Öte yandan doğru kişi sonsuzu kapsayan temeldir.
- 10:26 Dişlere sirke gözlere duman neyse,
Aylak aylak dolaşan ulak da efendisine odur.
- 10:27 RAB korkusu günleri arttırır;
Buna karşı kötülerin yılları kısıtlıdır.
- 10:28 Doğruların umudu sevinçte yeşerir,
Ama kötünün bekleyişleri kurur gider.
- 10:29 RAB'bin yolu yetkinlere hisardır;
Kötülereyse bozguna götürücü.
- 10:30 Doğru insan sonsuz boyu sarsılmaz,
Buna karşı kötüler yeri miras almayacak.
- 10:31 Doğrunun ağzı bilgelikle söz söyler,
Öte yandan abuk sabuk laf saçan dil kesilir.
- 10:32 Doğrunun dudakları geçerli söz konuşur,
Ama kötülerin ağzı sapkınlık oluşturur.

Bölüm 11

- 11:1 Yanıltıcı terazi RAB'bin önünde tiksinti oluşturur;
Buna karşı doğru tartı RAB'be hoşnutluk getirir.
- 11:2 Kurumun ardından utanç gelir,
Ama alçakgönüllülük bilgelikle at başı beraber gider.
- 11:3 Doğruların bütünlüğü onlara yöntemdir,
Ama çarpıklar kendi akılsızlıklarıyla mahvolur.
- 11:4 Öfke gününde servet yarar sağlamaz.
Ama doğruluk ölüm karşısında savunucudur.
- 11:5 Yetkin insanın doğruluğu ona yöntemdir,
Ama kötü insana kendi kötülüğü yıkım oluşturur.
- 11:6 Doğruların doğruluğu onları kurtarır,
Ama düzenbazlar kendi entrikalarıyla yakalanır.
- 11:7 Kötü insan ölünce yaşam yumağı dağılır;
Bunun gibi, tanrısaymazın bekleyişi boş çıkar.
- 11:8 Doğru kişi beladan kurtarılır;
Kötü insan yüzüstü ona dalar.
- 11:9 Tanrısaymaz ağzıyla komşusunu mahvetmek ister;
Ama doğrular bilgi kullanarak kurtuluşa erer.
- 11:10 Doğrunun refahı bir kenti sevindirir;
Öte yandan kötünün mahvı coşku getirir.
- 11:11 Doğruların kutluluk getirmesiyle kent yükselir,
Ama kötülerin ağzı onların yıkımını oluşturur.

- 11:12 Komşusunu aşağı görenin kavramı noksandır;
Ama kavramı yerinde olan diline egemen kesilir.
- 11:13 Dedikoduyla uğraşan sağa sola sır yayar,
Ama güven aşıl原因an ağzını kapalı tutar.
- 11:14 Sağlıklı görme olmayan yerde insanlar telef olur,
Ama danışmanın bol olduğu yerde güvenlik vardır.
- 11:15 Yabancıya kefil olan acısını çeker;
Kefilliğe rest çeken rahat uyku uyur.
- 11:16 Davranışları ölçülü kadın onur kazanır.
[Ama doğruluğa öğrenmeyle bakan kadın onursuzluğun tahtıdır.
Üşengeçler yoksulluğa gider,] LXX
Atıl原因anlar zenginliği elde eder.
- 11:17 Sevecen insan kendi canını yararlandırır,
Ama acımasız birey canına elem çektirir.
- 11:18 Tanrısaymaz kişi yolsuzlukla kazanç elde eder, ◇
Doğrulukla ekenin ödülü sağlam karşılıktır.
- 11:19 Doğrulukta kararlı kişi yaşam bulur,
Ama düşüklüğü kovalayan ölümü yeğler.
- 11:20 Bozuktüzen akılla oyalanan RAB'be öğrenti verir,
Ama yetkin yaşamlı kişi ona beğeni getirir.
- 11:21 İyi bilesin, kötü insan cezasız kalmayacaktır,
Ama doğruların soyu kurtarılacaktır.
- 11:22 Domuzun burnunda altın halka neyse,
Güzel, ama sağduyudan yoksun kadın da öyledir.
- 11:23 Doğruların isteğı daima iyilikle sonuçlanır;
Öte yandan kötülerin bekleyişi tanrısal öfkeyle noktlanır.
- 11:24 Kimisi eliaçıklıkla dağıtır ve hep zenginleşir,
Başkası aşırı tutumludur, sadece yoksulluğun yolcusudur.
- 11:25 Eliaçık kişi bollukla donatıl原因acak,
Sulayansa kendisi sulanacak.
- 11:26 İnsanlar tahıl istifleyeni lanetler,
Ama tahılını piyasaya çıkaranın başına kutluluk gelir.
- 11:27 İçtenlikle iyiyi arayan bol lütuf bulur;
Ama bir insan kötü olanı ararsa başına kötülük gelir.
- 11:28 Servetine bel bağlayan düşüş yolcusudur;
Öte yandan doğru insan taze yaprak gibi yeşerecek.
- 11:29 Kendi evini altüst edenin mirası yeldir;
Kafasız insan akli yerinde olana uşaklık eder.
- 11:30 Doğru kişinin ürünü yaşam ağacıdır;
Bilge kişi insanları kazanır.
- 11:31 Yeryüzünde doğru insan kendine yaraşan karşılığı alıyorsa,
Kötü kişilerle günahlılar nerede kalır?

Bölüm 12

- 12:1 Sıkıdüzeni seven bilgiyi sever,
Ama düzence öğüdünden nefret eden ahmaklığa düşer. ◇
- 12:2 İyi insan RAB'ten lütuf bulur,
Öte yandan kötülük tasarlayanı O yargılar.

- 12:3 Hiç kimse kötülükle kendine sağlam temel kuramaz,
Ama doğrunun kökü hiçbir zaman sökülmez.
- 12:4 Ölçülü kadın eşinin tacidir;
Buna karşı utanç oluşturan, kocasının kemiklerinde çürüklüktür.
- 12:5 Doğrunun düşünceleri hakka dayanır;
Kötülerin danışmanlığı kaygan patikalara yöneltir.
- 12:6 Kötünün sözleri ölüm tuzağıdır;
Öte yandan doğruların sözü kurtuluş sağlayıcıdır.
- 12:7 Kötüler yıkılıp gider,
Ama doğruların konutu hep kalıcıdır.
- 12:8 Birey sağduyusu uyarınca övülür;
Tutarsız akılla iş gören aşağılanır.
- 12:9 Alt sıradan birinin tek uşağı olsun, gündelik ekmeğini de çıkarsın;
Kendisini önemli tutarken ekmeğini sağlayamayandan daha yeğdir o.
- 12:10 Doğru kişi hayvanının canına saygı duyar,
Buna karşı kötünün sevecenliği bile acı duymaktan beridir.
- 12:11 Toprağını işleyen insanın yeterli ekmeği vardır;
Boş uğraşlar ardından giden sağduyudan yoksundur.
- 12:12 Kötü kişi *kötülüğünü savunmaya* kötünün hisarını özler,
Ama doğrunun kökü sapasağlam durur.
- 12:13 Kötü insan dudaklarının tuzağında yakalanır,
Ama doğru kişi beladan kaçıp kurtulur.
- 12:14 Ağızının sözleri insanı iyilikle doyurur,
İnsanın elinden çıkan iş kendisine geri gelir.
- 12:15 Akılsızın tuttuğu yol kendi gözüne doğru görünür,
Ama akıllı insan verilen öğüdü dinler.
- 12:16 Akılsız içerleyişini hemen gösterir,
Ama sağgörülü birey aşağılanması soğukkanlılıkla karşılar.
- 12:17 Gerçeği söyleyen inandırıcı kanıt verir,
Ama yalancı tanık bir uçtan öbür uca aldatı ambarıdır.
- 12:18 Kimisi yüreğe hançer saplarcasına tutarsız söz söyler,
Ama bilge insanın dili şifa getirir.
- 12:19 Gerçekliğe dayananın sözleri sonsuz boyunca kalır,
Ama yalana şerbetli dil gelip geçicidir.
- 12:20 Kötülük tasarlayanların yüreği aldatı yatağıdır,
Ama barışçılık ilkesini yayanlar sevinç gönencindedir.
- 12:21 Doğru insanı kötü niyet etkileyemez;
Tersine düşük bireylerin yaşamı dertle dolup taşar.
- 12:22 Yalan konuşan dudaklar RAB'be tiksinti getirir,
Tersine, doğrulukla iş yapanlar ona beğeni verir.
- 12:23 Sağını solunu bilen içindeki bilgiyi sergilemez;
Buna karşı kafasızların yüreği derindeki kafasızlığı açığa vurur.
- 12:24 Çalışkanların eli egemen olur;
Haylaz insan angarya işte kullanılır.
- 12:25 Kaygı insan yüreğini uğraştırınca yürek çöküntüye uğrar,
Ama sağlıklı söz yüreği sevindirir.
- 12:26 Doğru kişi insan kardeşe yöntem olur,
Ama kötülerin yolu onları saptırır.
- 12:27 Aylak insan tuttuğu avı pişirmez,
Ama çalışkan insan bol ürün toplar.

12:28 Doğruluk yolunda yaşam bulunur,
Ama aldatıcı patikalar ölüme sürükler.

Bölüm 13

- 13:1 Bilge insan babasının öğüdünü değerlendirir;
Ama alaycı birey azarlamaya kulak asmaz.
- 13:2 İnsan ağzının sağlıklı ürünüyle doyurulur;[◇]
Ama kendini hainliğe kaptıranın kovalayışı kaba kuvvettir.
- 13:3 Ağızına gem vuran yaşamını korur.
Öte yandan dilinin perhizi olmayanın sonu hüsrana uğramaktır.
- 13:4 Tembelin canı hep çeker ama hiçbir şey bulamaz.
Öte yandan çalışkanın canı bollukla doyurulur.
- 13:5 Doğru kişi yalan dolandan nefret eder;
Ama kötü insan ne utanır, ne de alçalmaya yanaşır.
- 13:6 Doğruluk yolunu kendisine ilke edinenin savunucusu doğruluktur,
Ama günah kötünün sırtını yere getirir.
- 13:7 Hiçbir şeyi yokken kendisini varlıklı gösteren var;
Öte yandan bol malı varken yoksul görünümü takınan.
- 13:8 Varlıklı birey canını fidye ile kurtarır;
Yoksulun dokunulmazlığı kendi halidir.
- 13:9 Doğru kişinin ışığı parıldayarak yanar,
Ama kötü insanın kuru sönmüş gider.
- 13:10 Küstah birey ataklığıyla sürtüşme oluşturur,
Ama danışmayı değerlendiren bilgedir.
- 13:11 Tez elden varlığa konan onu yitirir,
Buna karşı azar azar toplayan eldekini artırır.
- 13:12 Bugün yarın gözlenen umut yüreğin yağın eritir,
Ama gerçekleşen özlem yaşamı canlandırır.
- 13:13 Sağduyulu söze boş veren başına bela getirir,
Ama buyruğa değer veren ödüllendirilir.
- 13:14 Bilgelerin öğretisi yaşam pınarıdır;
Bunlarla insan ölüm tuzaklarından çekilerek kurtarılır.
- 13:15 Sağlıklı kavram lütuf kazandırır,
Ama sadakatsizin gittiği yol yıkıma götürür.
- 13:16 Akıllı insan her ilişkide bilgiyle davranır;
Öte yandan kafasız birey ahmaksızlığını pazara çıkarır.
- 13:17 Tanrısaymaz ulak kendisini belada bulur,[◇]
Ama sadık haberci şifa getirir.
- 13:18 Denetime suratını ekşitenin payı yoksulluk ve utançtır,
Ama azarlamayı öneme alan onurlandırılır.
- 13:19 Karşılanan iştah ruha tatlılık getirir,
Ama kötülüğe rest çekmek akılsızların harcı değildir.
- 13:20 Bilgeyle birlikte yol aşan bilge olur;
Öte yandan akılsızlarla yol arkadaşlığı eden zarar bulur.
- 13:21 Tehlikeli sonuç günahlıları adım adım izler,
Ama doğruların ödülü refahtır.
- 13:22 İyi insan soyuna miras bırakır,
Ama günahlıların mirası doğrulara geçer.

- 13:23 Yoksulun boş bırakılan tarlası bol ürün getirebilir,
Ama adaletsizlikle bu bile silinip götürülür.
- 13:24 Değneği indirmekten sakınan kendi çocuğuna düşman kesilir,
Ama çocuğunu seven vaktinde onu düzenceye getirir.
- 13:25 Doğru kişi canı doyasıya yemeğini yer,
Ama kötünün karnı doymak nedir bilmez.

Bölüm 14

- 14:1 Gerçek anlamda bilge kadın evini kurar,
Ama akılsız kadın kendi eliyle onu yıkar.
- 14:2 Doğru yolu tutan RAB'ten korkar,
Ama düzensiz yolu yeğ sayan O'nu aşâğılar.
- 14:3 Kafasızın sözleri kendi gururunun değneğidir;
Öte yandan bilgelerin dudağı onların savunucusudur.
- 14:4 Öküzlerin yokluğunda yemlik bomboştur;
Buna karşı bol ürün öküz gücünün katkısıyla gerçekleşir.
- 14:5 Gerçekçi tanık yalan söylemez,
Ama yalancı tanık yalan ardına yalan savurur.
- 14:6 Alaycı kişi boş yere bilgi arar,
Ama anlayışlıya bilgi kolayından gelir.
- 14:7 Akılsızın yanından çekil,
Çünkü ondan bilge dudaklar bekleyemezsin.
- 14:8 Akıllı insanın bilgisi onun yolunu çizer,
Ama akılsızların uçarılığı göz boyayıcılıktır.
- 14:9 Alaycılar günahı tiye alır,
Ama doğrular lütuf gönencindedir.
- 14:10 Yürek kendi acılığını bilir,
Hangi yabancı onun sevincini paylaşabilir?
- 14:11 Kötülerin konutu yerle bir edilecek;
Öte yandan doğruların çadırı gelişir.
- 14:12 İnsanın gözüne doğru görülen yol vardır,
Ama onun sonucu ölüm getiricidir.
- 14:13 Gülerken bile yürek dertle ezilir;
Keder sevinci izleyebilir.
- 14:14 Derininde döneklik taşıyan tuttuğı yolun ürünüyle tıka basa doyar;
Öte yandan iyi insan eylemlerinin ürününü toplar.
- 14:15 Bön insan her lafa inanır,
Ama akıllı birey tuttuğı yola dikkat eder.
- 14:16 Bilge insan önceden düşünür ve kötülükten ayrılır,
Ama akılsız olan pervasızdır; zarar getirici işlere atar kendini.
- 14:17 Tezinden öfkelenen ayarsız kafayla iş görür,
Öte yandan da sağgörülü insan kınanır.
- 14:18 Bön kişilerin mirası akılsızlıktır,
Ama akıllılar bilgi ile taçlanır.
- 14:19 Kötüler yararlıının önünde dize kapanır,
Yararsızlar da doğrular karşısında.
- 14:20 Yoksul kişiden komşusu bile beri durur,
Ama varlığının dostu çoktur.

- 14:21 Komşusunu aşağı gören suç işler;
Öte yandan düşkünlere acıyan mutludur.
- 14:22 Kötülük tasarlayanlar yanlış yolun yolcusu sayılmaz mı?
Öte yandan iyi huylu insan için bağlılık ve sevgide bolluk gönencindedir.
- 14:23 Her emeğin karşılığı kazançtır,
Ama bol keseden söyleyen yoksulluktan başka bir şey beklemesin.
- 14:24 Bilgelerin tacı servet bolluğudur,
Ama akılsızların yetersizlik çelengi kafasızlıktır.
- 14:25 Onurlu tanık yaşam kurtarır,
Ama her solukta yalan söyleyen düzenbazın biridir.
- 14:26 RAB korkusu sağlam güvenliği içerir,
O bireyin evlatlarına sığınacak yer bulunur.
- 14:27 RAB korkusu yaşam kaynağıdır;
Bireyi ölümün tuzaklarından sakındırır.
- 14:28 Kralın yüceliği uyrukların yüksek sayısıdır;
Öte yandan uyruk yokluğunda hükümler mahva gider.
- 14:29 Geç öfkelenenin anlayışı çoktur;
Ama ivedilikle kabaran akılsızlığın doruğundadır.
- 14:30 Sakin ruh bedene sağlık getirir,
Ama hırs kemiklerde çürüklük oluşturur.
- 14:14:31 Yoksulu ezen onun Yaratıcı'nı aşağılar,
Ama muhtaca acıyan O'nu yüceltir.
- 14:32 Kötü kişi kendi düzenleriyle yıkılır,
Ama doğru kişinin ölümünde sığınacağı yer vardır.
- 14:33 Anlayışlı insanın yüreği bilgeliğin barınağıdır,
Ama kafasızların varlığında fark edilemeyen öğedir bu.
- 14:34 Doğruluk bir ulusu yüceltir;
Oysa günah herhangi bir ulusa utanç getirir.
- 14:35 Bilgili uşak kralın onayını kendine çeker,
Ama kralın öfkesi utanç oluşturan uşak hedefler.

Bölüm 15

- 15:1 Yumuşak yanıt öfkeyi defeder,
Ama sert bir söz kızgınlığı körükler.
- 15:2 Bilgenin dili bireyleri bilgiye özendirir,
Ama kafasızların ağız saçmalık savurur.
- 15:3 RAB'bin gözleri her yeredir;
Aynı zamanda kötü ile iyiyi denetler.
- 15:4 Nazik dil yaşam ağacıdır,
Ama dilin saçtığı çarpıklık, ruhu darmadağın eder.
- 15:5 Dengesiz birey babasının düzenleyişini hiçe sayar,
Ama kınayışı öneme alan sağduyuludur.
- 15:6 Doğru insanın evinde bol tarafından mal para bulunur,
Ama düşük bireyin geliri dert oluşturur.
- 15:7 Bilgelerin dudakları bilgi saçar;
Kafasızların yüreğindeyse bunun tam tersi yatar.
- 15:8 Bozuk kişinin sunusu RAB'be tiksinti getirir;
Öte yandan doğruların duası O'na beğeni verir.

- 15:9 Kötü insanın tuttuğu yol RAB'bi iğrendirir;
Buna karşı doğruluğu kovalayan O'nun sevgisine öznedir.
- 15:10 Yoldan ayrılan sertlikle sıkıdüzene getirilir;
Kınayıştan öğrenen ölüm yolcusudur.
- 15:11 Ölüler Ülkesi ve Mahvolma Bölgesi RAB'bin önünde apaçıktır.
Ademoğullarının yüreğiye ne denli daha belirgin!
- 15:12 Alay edici uyarılmaktan hoşlanmaz;
Bilgeye yaklaşp danışmaya yanaşmaz.
- 15:13 Sevinçli yürek yüzü güldürür,
Ama yürekteki acı ruhu çöktürür.
- 15:14 Kavramlı akıl bilgi araştırır,
Ama kafasızların ağızı ahmaklıkta odaklanır.
- 15:15 Düşkünün bütün günleri perişanlıktır,
Ama sevinçli yürek sürekli şölen gönencindedir.
- 15:16 RAB korkusunun yanı sıra azla yeterlilik,
Geniş kapsamlı varlığı bastıran kaygı yükünden yeğdir.
- 15:17 Sevgi ile yenilen sebze yiyeceği
Kinle karın doyuran besili sığır şöleninden yeğdir.
- 15:18 Öfkeli insan çatışmaya yol açar;
Ama öfkesini yenen sürtüşmeyi dışlar.
- 15:19 Haylazın yolu dikenlerle kaplı çit gibidir;
Ama doğrularınki arızasız yol benzeridir.
- 15:20 Bilgeli evlat babasını sevindirir,
Ama akılsız insan annesini aşağı görür.
- 15:21 Kavram yokluğuyla boğuşana kafasızlık sevinçtir;
Öte yandan kavramı yerinde olan dümdüz yolun yolcusudur.
- 15:22 Danışman bulunmayan yerde tasarılar boşa gider,
Ama danışman bolluğunda başarı kesinleşir.
- 15:23 Yerinde verilen yanıt vereni sevindirir;
Taşı gediğine koymak, bunun uygunluğu daha da belirgindir.
- 15:24 Bilgenin yolu yukarıyı, yaşam yöntemini gösterir;
Böylece alt yerlerdeki Ölüler Ülkesi'nden onu sakındırır.
- 15:25 RAB kurumluların konutunu yerle bir eder;
Buna karşı dulun sınır taşını pekiştirir.
- 15:26 Kötünün tasarıları iğrentidir;
Buna karşı pak insanın sözleri hoşnutluk dağıtıcıdır.
- 15:27 Haksız kazanç ardından giden kendi konutuna bela getirir;
Öte yandan rüşvete rest çeken yaşam gönencindedir.
- 15:28 Doğru kişi ne tür yanıt vereceğine kafasını işletir;
Buna karşı kötülerin ağzından düşüklük fışkırrır.
- 15:29 RAB kötülerden ıraktır;
Öte yandan doğruların duasını yanıtlar.
- 15:30 Parlak gözler yüreğe sevinç verir;
İyi haber kemiklere güç getirir.
- 15:31 Sağlıklı uyarıya kulağını açan bilgiler arasına katılır.
- 15:32 Düzeltilmeye içerleyen kendi canına düşman kesilir;
Ama disipline saygıyla yaklaşan bilgelik kazanır.
- 15:33 RAB korkusu bilgelikte eğitim görmektir.
Alçakgönüllülük yükselişe ileten patikadır.

Bölüm 16

- 16:1 Ademoğlu düşüncelerini akıyla planlayabilir,
Ama dile getirilen sözler RAB'tendir.
- 16:2 İnsanın tüm tutumu kendisine pak görünür;
Ama RAB'tir ruhu tartıya vuran.
- 16:3 Yaptığın her işi RAB'be bırak,
Planların o zaman gerçekleşecektir.
- 16:4 RAB her şeyi belirli bir amaca yarattı;
Kötüyü bile yıkım gününe.
- 16:5 İçinde büyülenen insan RAB'be tiksinti getirir;
Kesinlikle bilinmeli, o kişi aklanmayacak.
- 16:6 Kötülük lütf göstermekle ve sadakatle silinir,
RAB korkusu bireyi kötülükten koparır.
- 16:7 İnsanın tuttuğu yol RAB'bi hoşnut edince,
Düşman kesilenleri bile onunla barış ortamında yaşatır.
- 16:8 Doğruluk ortamında elde edilen az gereksinim,
Haksızlıkla kazanılan bol gelirden bin kat iyidir.
- 16:9 Ademoğlu gideceđi yolu tasarlar,
Ama adımlarını RAB yöneltir.
- 16:10 Kralın ağız Tanrı'nın buyruklarını yansıtır;
Bu nedenle kral adaleti zorlamasın.
- 16:11 Hakkı koruyan terazi ve adaleti gözetken baskül RAB'bindir;
Torbadaki ağırlık taşları O'nu ilgilendirir.
- 16:12 Kötülük krallara öğretilir;
Çünkü kralın tahtı doğruluk kapsamında sağlamlaştırılır.
- 16:13 Doğruyu konuşan dudaklar krala beğeni verir;
Doğruyu söyleyenleri krallar sever.
- 16:14 Kralın öfkesi ölüm bildiricisidir,
Ama bilge olan onu yatıştırır.
- 16:15 Kralın yüzündeki gülümseme yaşam habercisidir;
Onun lütfu bahar yağmurunu taşıyan bulut gibidir.
- 16:16 Bilgelik donatımı yüksek ayar altından da yeğdir;
Öyledir; anlayış sahibi olmak saf gümüşten üstündür.
- 16:17 Kötülüğe rest çekmek anlayışlı bireyin kârıdır;
Adımlarına dikkat eden canını savunur.
- 16:18 Büyükleme yıkımın öncüsüdür;
Kurum satmak da düşüşün öncesi..
- 16:19 Düşkünlerle alçakgönüllü ruh taşımak,
Güçlülerle ganimet paylaşmaktan yeğdir.
- 16:20 Öğüde önem vermek refaha götürür;
RAB'be güvenmek de mutluluğa..
- 16:21 Yüreği bilgiye yönelik insan anlayışlıdır;
Gönül alan söz beraberinde inandırıcılık taşır.
- 16:22 Bilgelik ona sahip olana yaşam pınarıdır;
Ama ahmak insan kendi ahmaklığıyla cezalandırılır.
- 16:23 Bilgenin yüreği onun dilini yönlendirir;
Derininden çıkan sözler ağızın suyunu akıtır.
- 16:24 Tatlı söz gümeç balı gibidir.
Cana tatlı, bedene sağlık..

- 16:25 İnsanın gözüne sağlıklı görünen yol vardır,
Ama onun sonu ölüm yollarıdır.
- 16:26 Emekçinin iştahı onu verimli kılar;
Boğazı kendisini sürekli etkiler.
- 16:27 Düşük insanın dudakları kötülük çukurunu kazar;
Onun dudaklarında yanan ateş varmışcasına.
- 16:28 Bozukdüzen insan sürtüşme havası oluşturur;
Fısıllı fısıllı laf taşıyan dostluklar yıkar.
- 16:29 Kaba kuvvet erbabı başkasını ayartır;
Onu bozukdüzen yola yöneltir.
- 16:30 Gözünün kuyruğuyla bakan düzenbazlık planlar;
Dudaklarını kıpırdatan kötülüğün habercisidir.
- 16:31 Ağarmış saçlar saygıdeğerliğin tacıdır;
Erdemli yaşama işarettir.
- 16:32 Öfkeye ağırımdan kapılan, güçlülerden daha güçlüdür;
Ani tepkiye üstünlük kazanan,
Kenti zaptedenden daha üstündür.
- 16:33 Kura kucağa düşer,
Ama her karar RAB'ten gelir.

Bölüm 17

- 17:1 Barışıklıkta indirilen kuru bir lokma,
Çatışmalı şölen evinden yeğdir.
- 17:2 Sağduyulu köle düş kırıklığı oluşturan oğula egemenlik eder;
Hem de kardeşler arasında mirasa konar.
- 17:3 Gümüş potayı gerektirir, altın da ocağı;
Ama insanların yüreğini RAB çözümler.
- 17:4 Kötülük tutsağı kötünün sözlerine kulak asar;
Yalana tutsak insan,
Ordubozanın çıkardığı lakırdıya bel bağlar.
- 17:5 Yoksulu tiye alan onun Yaratanı'nı maytaba alır.
Başkasının yıkımına sevinen bunun hesabını verecektir.
- 17:6 Torunlar yaşlılara taçtır;
Evlatların tacı babalarıdır. ♦
- 17:7 İnce sözün ahmakla yakınlığı olamaz;
Bunun gibi yalan dolan kıvrmanın da önderle.
- 17:8 Rüşvet indiren tılsımmış gibi bir işi yürüttüğüne şaşar;
Hangi yönü tutarsa başarı kesin.
- 17:9 Başkasının suçunu kapayan ona sevecenlikle davranır,
Ama sorunu diline dolayan can dostlara kara kedi geçirir.
- 17:10 Anlayışlıya bir azarlama kafasına yüz silleden daha etkindir.
- 17:11 Tanrısaymaz birey başkaldırma nedir, sadece onu bilir, ♦
Bu nedenle kendisine zalim haberci yollanır.
- 17:12 Yavrularından edilmiş dişi ayıya rastlamak
Aklını kaçıran sapıkla karşılaşmaktan yeğdir.
- 17:13 İyiliği kötülükle karşılayanın yuvasından kötülük ayrılmaz.
- 17:14 Çatışmanın başlangıcı suyu borudan kaçırmaya benzer;
İşi büyütmeden önce sürtüşmeden vazgeç!

- 17:15 Kötüyü aklayan, suçsuzu suçlu çıkaran;
İkisi de RAB'be iğrentidir.
- 17:16 Bilgi edinmeye yarayan para akılsızın elinde neye yarar?
Kafasızın biridir o.
- 17:17 Gerçek dost her durumda sever;
Kardeş bunalımlarda yardımcı olmaya doğar.
- 17:18 Akılsız birey ant içerek rehin verir;
Hem de komşusunun önünde kefilliği üstlenir.
- 17:19 Sürtüşmeden hoşlanan günahı sever;
Yüksek perdeden atan kapıyı çatışmaya açar.
- 17:20 Çarpık yürekli insan gelişmez;
Ortalığı karıştıran dil bela bulur.
- 17:21 Ahmak evlat babasının başına derttir;
Akılsızın babası sevinç nedir bilmez.
- 17:22 Neşeli yürek sağlığa etkin ilaçtır;
Öte yandan çökkün ruh kemiklerin gücünü kemirir.
- 17:23 Kötü insan el altından rüşvet kabul eder,
Böylelikle adaletin işlerliğini köstekler.
- 17:24 Anlayışlı bireyin dikkati hep bilgeliktedir;
Öte yandan ahmağın gözleri yeryüzünün dört bir yanındadır.
- 17:25 Akılsız evlat babasını çileden çıkarır;
Onu doğuran anneyi de hüsrana uğratar.
- 17:26 Dürüst insana ceza kesmek sağlıklı uygulama sayılamaz;
Soylu bireyi köteklemek de yersiz davranıştır.
- 17:27 Sözlerini ölçebilen bilgedir;
Konuları soğukkanlılıkla tartabilen anlayışlıdır.
- 17:28 Ağzını kapayan kafasız bile akıllı yerine geçer.
Dudaklarını sımsıkı tutanın kavramı yerli yerinde varsayılır.

Bölüm 18

- 18:1 Genel dengesizliğe kayan hep kendi görüşüyle oyalanır;
Sağlıklı öğüde dayanamaz.
- 18:2 Akılsız birey anlayış eksikliğinde bocalar;
Her durumda kendi açısını kovalar.
- 18:3 Kötülüğün sızmasıyla hakir görücülük sırtır;
Saygıduyarlığın uçmasıyla aşağılanma sıradan sayılır.
- 18:4 İnsan ağzından çıkan sözler çağlar su gibidir;
Bilgelik pınarıyla derinden kaynayan su..
- 18:5 Kötüye yanlılık göstermek fena tutumdur;
Ya da doğru kişiyi adaletten yoksun bırakmak.
- 18:6 Kafasızın dudakları sürtüşme doğurur;
Ağziysa patağa çağrıdır.
- 18:7 Akılsızın ağzı onu yıkımına götürür;
Dudaklarıysa kendi tuzağıdır.
- 18:8 Çekiştiricinin lakırdıları tulumba tatlısı gibidir;
İnsanın iç yaşamına iniverir.
- 18:9 İşini askıda bırakan har vurup harman savuranın kardeşidir.
- 18:10 RAB'bin adı güçlü hisardır,
Doğru birey oraya sığınır ve güvenliğe kavuşur.

- 18:11 Zengin kişi varlığını sarsılmaz kenti,
Kendisini savunan yüksek kulesi kılar.
- 18:12 Yıkım büyüklenişin ardılıdır;
Alçakgönüllülükse yüceliğın önceli.
- 18:13 Birey konuyu duymadan yanıt vermeye kalkarsa,
Hem ahmaktır, hem de aşağılayıcı.
- 18:14 Kişinin ruhu sayrılıkta onu destekler;
Ama ruh yaralanmışsa onu kim taşıyabilir?
- 18:15 Bilgi anlayışlı kişiye gelir;
Zeki insanın kulağı bilgi arar.
- 18:16 Armağan onu verenin kapısını açar
Ve kişiyi önemli bireylerin katına koyar.
- 18:17 Bir davada ağızını ilk açan haklı görünür;
Ama öbür taraf belirip onu sorgulayınca iş değışir.
- 18:18 Kura anlaşmazlıkları durdurur;
Güçlü rakipler arasında işi karara götürür.
- 18:19 Gönülsüz kardeş surlu kentten de daha zor kazanılır;
Bu sıradan sürtüşmeler kale sürgüleri gibi direncildir.
- 18:20 İnsan ağızının ürününden tatlanır;
Dudaklarının verdiğıyle gönence kavuşur.
- 18:21 Ölüm de yaşam da dilin etkisindedir;
Onu kullanarak dostlar edin,
Ürününden yesinler.
- 18:22 Kendine bir eş bul,
İyiden iyiye RAB'bin gönencini elde edersin.
- 18:23 Yoksul kişi kırılıp bükülerek söz söyler,
Ama varlıklı birey tok tok konuşur.
- 18:24 Dost çoğaltan başına yıkım getirebilir;
Ama kardeşten de daha yakın dost bulunur.

Bölüm 19

- 19:1 Yetkinlikte yaşayan yoksul,
Varlıklı olup da abuk sabuk konuşan kafasızdan daha iyi biridir. ♦
- 19:2 Bilgisizken içinde istekler eğleştirenden hayır bekleme;
Ayaklarını ivedi işlerde kullanan amaçladığı yoldan yoksunluğa uğrar.
- 19:3 Ademoğlunun akılsızlığı kendisini yoldan kaydırır;
Üstelik o kişi RAB'bi suçlar.
- 19:4 Servet dost sayısını çoğaltır;
Öte yandan darda bocalayan birey arkadaşları tarafından yadsınır.
- 19:5 Yalancı tanık suçluluktan beri tutulmaz;
Uydurma laf kıvıran kaçıp kurtulamayacak.
- 19:6 Eliaçık bireyin kayırmasını arayanlar çoktur;
Bol tarafından armağan dağıtanı herkes dost edinir.
- 19:7 Yoksulun bütün yakınları onu yüzkarası sayar;
Bundan da daha açıkçası, ona dost bilinenler!
Adam onlara söylenecek söz arar, ama bulamaz.
- 19:8 Bilgelik edinen kendi canını sever;
Kavram aşamasına gelen başarı sağlar.

- 19:9 Yalancı tanık suçluluktan beri tutulmaz;
Uydurma laf kıvıran mahvolacak.
- 19:10 Akılsızın zevk u sefada gün tüketmesi çelişkinliktir;
Kölenin ileri gelenlere önderliği bundan da beterdir.
- 19:11 Ağırbaşlılıkta olgunluğa erişen kızgınlığı dizginler;
Suça aldırış etmemek kişinin onurudur.
- 19:12 Kralın öfkesi aslanın kükreyişiyle çağrışımlıdır;
Öte yandan onun lütfu yeşillik üzerinde çiy gibidir.
- 19:13 Ahmak evlat babasının karşısında felakettir;
Mır mır mırıldanan kadın da sürekli damlayan su kaçırmaması gibidir.
- 19:14 Mülk ve mal atalardan miras alınır;
Ama akıllı eş RAB sağlayışıdır.
- 19:15 Aylaklık uyuşukluk oluşturur;
Üşengen insan eninde sonunda aç kalır.
- 19:16 Buyruğu tutan güvenlikte yaşar;
Ama Tanrı yöntemini hafife alanın yolu ölüme çıkar.
- 19:17 Yoksula eliaçıklıkla davranan RAB'be ödünç verir;
RAB onun karşılığını ödeyecektir.
- 19:18 Umut varken çocuğunu yola getir;
Ama ona ölüm oluşturan hırsıyla davranma.
- 19:19 Aşırı öfkeyle taşan başına ceza getirir;
Bireyi kurtarmaya çalış, ha bire aynı şeyi yapman gerekecek.
- 19:20 Danışmaya, öğüt almaya yaklaş, İlerisi için bilgelik edinesin.
- 19:21 Ademoğlunun yüreği bir sürü plan eğleştirir;
Ama eninde sonunda RAB'bin tasarısı saptanır.
- 19:22 Ademoğlundan beklenen sadakattir;
Yoksul birey yalancıdan yeğdir.
- 19:23 RAB korkusu yaşama iletir;
Ona sahip olan doygundur, zarara gelmekten arıdır.
- 19:24 Aylak insan sahana elini daldırır,
Daha sonra onu ağızına eriştirmez.
- 19:25 Alaycıyı tokatla, bön bireye ders olur;
Anlayışı yerinde olanı azarla, bunu bilgisine katkı kılar.
- 19:26 Babasına karşı zorba kesilen, anasını da dışarıya atan
Utancından yere geçecek, bir yüz karası olacak.
- 19:27 Evladım, uyarıları kulak ardı edersen,
Bilgi ile yüklü sözleri tepersin,
- 19:28 Ciğeri beş para etmez tanık adaleti pabucunun altına yazar;
Düşük insanın ağızı eğri büğrü düşüklüğü aşağıya indirir.
- 19:29 Alaycılara yargı haphazıdır;
Akılsızların sırtına da patak.

Bölüm 20

- 20:1 Şarap insanı küstahlaştırır,
Sert içki kişiyi gürültücülüğe taşır; ona yakalanan aklını kaçırmıştır.
- 20:2 Kralın öfkesi genç aslanın kükreyişiyle çağrışımdadır;
Onun kızgınlığına yol açan kendi yaşamını tehlikeye atar.
- 20:3 Ademoğlunun çatışmadan beri durması asalettir,
Ama kafasız birey sürtüşmeye yol açar.

- 20:4 Haylaz birey güzün çift sürmez,
Biçim döneminde ürün bekler;
Ama nerede yeşeren umut?
- 20:5 İnsanın yüreğinde içten içe danışma derin kuyunun sularına benzer;
Ama kavramlı birey onu yüzeye çıkarır.
- 20:6 Sadakatini ilan edenlerin sayısı çoktur;
Ama güvenilir kişiyi kim bulabilir?
- 20:7 Birisi parlak karakterli, okka dört yüz dirhem yaşam sürüyorsa,
Onun ardıcı evlatlar mutludur.
- 20:8 Yargı tahtında oturan kral gözüyle her kötülüğü elekten geçirir.
- 20:9 Yüreğimi pak kıldım diyebilen çıkar mı?
Günahımdan paklandım diyebilen.
- 20:10 Yok tartıda yok ölçüde çifte standart,
Her ikisi de RAB'be iğrençtir.
- 20:11 Genç yaşta olan işleriyle kendisini sergiler;
Tutumu davranışı pak mı, doğru mu?
- 20:12 İşiten kulak, gören göz;
İkisini de RAB var etti.
- 20:13 Uykucu olmayasın, kendini yoksullukta bulursun;
Aç gözlerini, bollukla doyurulursun.
- 20:14 Satın alan satana, "Tongaya bastım, ama neyse" der;
Sonra da gider, "Kelepire kondum" diye övünür!
- 20:15 Yerin altı altınla, değerli taşla dolu;
Ama bilge dudaklara ender hazine gibi bakılsın.
- 20:16 Üstünkörü tanışıklığı olana kefillik vaadinde bulunanın giysisini al;
Tümünden yabancı olana güvence verenin nesi varsa ona el koy!
- 20:17 Kandırıcılıkla elde edilen ekmeğin tadı bambaşkadır;
Ama ardından onun ağızı çakılla dolacaktır.
- 20:18 Sağlıklı planlar sağlam danışmayla tümlenir;
Sağduyulu öğüt uyarınca atılasın savaşa.
- 20:19 Sağlı sollu çekiştiren sır yayar;
Sakın kendini, ağız gevşek olanla arkadaşlıktan.
- 20:20 Annesini babasını lanetleyenin ışığı koyu karanlıkta söndürülür.
- 20:21 Başlangıçta çabuğundan edinilen miras,
Sonunda kutluluk getirmez.
- 20:22 İşlediğin kötülüğün hıncını alacağım demeden önce RAB'bi bekle;
O'nun savunması kesindir.
- 20:23 Tartıda başka başka ağırlık RAB'be iğrençliktir;
Düzmece terazi O'nun gözünde tiksindiricidir.
- 20:24 RAB'tir insanın adımlarını kararlaştıran,
Ademoğlu kendi yolunu nasıl kavrayabilsin?
- 20:25 İyice düşünmeden bir adakta bulunmak;
Vaat ettikten sonra da kararı incelemek tehlikeli oyundur.
- 20:26 Bilge kral kötülerini karşısından savurur,
Sonra da üzerlerinden karar dövenini sürer.
- 20:27 Ademoğlunun canı RAB'bin elinde lambadır,
Kişinin öz varlığını araştırır.
- 20:28 Bağlılık ve sadakat kralın muhafızıdır;
Tahtı adalet kapsamında saptanır.
- 20:29 Genç insanın görkemi onun güçlülüğüdür;
Yaşlılığın ağırbaşlılığı onun ak saçlarıdır.

20:30 Acısı içine çöken patak kötülüğü giderir;
Dayak faslı kişinin iç varlığına disiplin getirir.

Bölüm 21

- 21:1 Kralın yüreği RAB'bin elinde su yatağı gibidir;
Onu dilediği yöne doğrultur.
- 21:2 Bireyin tuttuğu yolların her biri kendisince doğrudur;
Ama yürekleri tartmak RAB'bin işidir.
- 21:3 Adaleti ve hakkı uygulamak
RAB'be kurban sunusundan daha yeğdir.
- 21:4 Yükseklerde dolaşan göz, büyüklenen yürek,
Kötünün ışını – tümü günahdır.
- 21:5 Çalışkanın kafası kesenkes bollukta odaklanır;
Öte yandan ivedilikle iş yürüten, yoksulluğun içine yuvarlanır.
- 21:6 Yalancı dille servet biriktiren,
Buharla sonuçlanan ölüm tuzağındadır.
- 21:7 Tanrısaymazların kan akıtıcılığı sel gibi onları taşıyıp götürür. ◊
Nedeni, doğruyu uygulamayı akıldan dışlarlar.
- 21:8 Suçla yüklü bireyin tuttuğu yol eğri büğrüdür;
Buna karşı yüreği temiz olanın tutumu dosdoğrudur.
- 21:9 Damın bir köşesinde barınanın durumu
Dırdırcı kadınla bir arada yaşayaninkinden yeğdir.
- 21:10 Düşük bireyin ruhu kötülük özler durur;
Komşusuna karşı acıma nedir bilmez.
- 21:11 Alaycı cezalandırılınca kafasız insan bilgi sahibi olur.
Bilge eğitilince daha da bilgi edinir.
- 21:12 Doğru kişi kötünün evine şöyle bir bakar;
Kötülerin yıkıma sürüklendiğini anlar.
- 21:13 Yoksulun çığılığını kulak ardı eden,
Kendisine yardım gerekince bağırarak, ama işitilmeyecek.
- 21:14 Gizlilikte verilen armağan öfkeyi yatıştırır;
Koyna sokulan rüşvet de aşırı kızgınlığı..
- 21:15 Hakkı uygulamak doğru bireye sevinçtir;
Ama kötülükte ağınanlara ruh çöküntüsü..
- 21:16 Sağduyu ilkesine rest çeken,
Ölümler topluluğunda yatağını serecek.
- 21:17 Hoşnutluğu zevkte odaklanan yoksulluk yolcusudur;
Şarapla seçkin yağı seven varlık edinemeyecek.
- 21:18 Kötü insan iyinin fidyesidir;
Hain birey de doğruların.
- 21:19 Tek başına çölde yaşamak
Bezginlik verici huysuz kadınla yaşamaktan yeğdir.
- 21:20 Akıllı bireyin evi değerli hazineyle ve nevaleyle doludur;
Öte yandan akılsız kişi altından girip üstünden çıkar.
- 21:21 Doğruluğu ve sadakati kovalayan,
Yaşam, doğruluk ve onur bulacak. ◊
- 21:22 Akıllı birey güçlülerin kentini kuşatır;
Güvendikleri kaleyi yerle bir eder.
- 21:23 Ağzına diline egemen olan kendini beladan korur.

- 21:24 Gururlu, burnu Kaf dağında gezen, ukalâ..
Bunlar matrağa alanın adlarıdır.
- 21:25 Haylazın kovalayışı kendisine ölümdür;
Çünkü onun elleri çalışmaktan beri durur.
- 21:26 Hesapsız kişi gün boyu isteklerini sıralar;
Öte yandan doğru kişi elini uzatarak hep verir.
- 21:27 Kötülerin kurbanı RAB'be tiksintidir;
Daha da beteri, onu sinsi amaçla getirirse.
- 21:28 Uydurmacı tanık mahva gidecek;
Ama sözü gerçekte odaklanan, çocuklar yetiştirecek.
- 21:29 Kötü kişi metin bir görünüş takınır;
Ama doğru insan yollarını perçinleştirir.
- 21:30 Yok bilgelik, yok anlayış, yok danışma;
Hiçbiri de RAB'bin karşısında tutunamaz.
- 21:31 Süvari alayı savaşa hazırlanır;
Ama yengi RAB'be özgüdür.

Bölüm 22

- 22:1 Temiz ad sınırsız servetten daha üstün tutulsun;
Saygınlık da gümüşle altından.
- 22:2 Varlıklıyla yoksulun ortaklaşa bir özelliği var:
Her ikisinin Yaratanı RAB'tir.
- 22:3 Anlayışlı birey gelen tehlikeyi görür ve kendisini gizler;
Ama bön kişi düşünmeden ona dalar ve zararlı çıkar.
- 22:4 Alçakgönüllülüğün ve RAB korkusunun ödülü
Bol varlık, yücelik ve yaşamdır.
- 22:5 Tutarsız insanın yolu diken ve tuzakla kaplıdır;
Kendisini savunmakla ilgilenen onlardan beri durur.
- 22:6 Çocuğu tutacağı yol kapsamında yetiştir;
Yaşlanınca ondan ayrılmayacak.
- 22:7 Varlıklı birey yoksulun üzerinde egemenliğini kurar;
Borç alan da borç verenin kölesi olur.
- 22:8 Haksızlık eken kaygı biçer;
Onun öfke değneği paramparça olur.
- 22:9 Yoksula yüreği sızlayan kutlanacak;
Çünkü ekmeğini onunla paylaşır.
- 22:10 Alaycıyı önünden dışla ve sürtüşme sona erer;
Atışmanın da, hak olanla matrak geçmenin de ardı kesilir.
- 22:11 Yüreğin paklığına, dilin tatlılığına sevgisi olan,
Kralı kendine dost kılar.
- 22:12 RAB'bin gözü bilginin koruyucusudur;
Öte yandan O hainin sözlerini yerle bir eder.
- 22:13 Üşengenin kuruntusu dışarıda aslan var,
Yerimden kıpırdarsam öldürülürüm işkilinde odaklanır.
- 22:14 Gevşek karakterli kadının ağzı derin çukurdur;
RAB'bin kargışladığı insan oraya düşer.
- 22:15 Akılsızlık çocuğun canına dokuludur,
Disiplin değneği onu dışarıya atar.

22:16 Kimisi yoksulu ezmekle onun refahına katkıda bulunur,
Kimisi para babasına para yedirerek yoksulluğuna yardımcı olur.

III. BİLGELERİN DERLEMESİ

Otuz Söz Toplamasının Oluşturduğu Hazine

- 22:17 Bilgelerin sözlerini dinlemeye aç kulağını;
Aklını bilgime doğrult.
- 22:18 Onları yüreğinde saklaman beğeni getirir;
Tümü de dudaklarında söylemeye hazır dursun.
- 22:19 Bunlarla güvenin RAB'be olacak;
Bugün onları kafanda saklayasın diye sana vurguluyorum.
- 22:20 İşte sana derleyip topladığım otuz temel öğretiyi yazdım;
Bilgiyle ve bilge öğütlerle yüklü.
- 22:21 Doğru ve gerçek olanı sana göstereyim diye,
Bunlarla seni gönderene sağlıklı yanıtı veresin diye.
- 22:22 Yoksulluğundan yararlanarak yoksulu soyma;
Ne de düşkünün yargıcın önünde ez!
- 22:23 Bil ki, onların davası RAB'bin elindedir;
Onları soyanları O soyacak.
- 22:24 Öfkeye sürüklenenle arkadaşlık etme;
Kızgınlığı taşanla yol arkadaşlığına girme.
- 22:25 Ters durumda onun yollarını benimsersin,
Canını da tuzağa düşürürsün.
- 22:26 Güvence verenlerden biri de sen olma;
Bir borca karşı kefaleti üstlenme.
- 22:27 Ödeyemezsen, dikkat et;
Altından döşeğini de alırlar.
- 22:28 Atalarının saptamış olduğu eski sınır taşlarının yerini değiştirme.
- 22:29 Tuttuğu işi başarıyla yapanı görüyor musun?
O, sıradan kişilerin değil, kralların önünde duracak.

Bölüm 23

- 23:1 Hükümlerle bir arada yemeğe oturunca
Karşındakine iyice dikkat et.
- 23:2 Yiyeceğe meraklıysan boğazına bıçağı daya.
- 23:3 Onun çerezleri seni kandırmasın,[◇]
Çünkü onlar göz boyayıcıdır.
- 23:4 Varlık edinmeye uğraşma;
Aklını kullan, bu kovalayıştan vazgeç!
- 23:5 Gözlerini açıp kapamanla yok olur.
Zenginlik kanatlarını açarak uçar,
Kartal gibi göklere çıkar.
- 23:6 Gözünü senin tabağına dikenin ekmeğini yeme,
Canın onun çerezlerine imrenmesin.

- 23:7 Çünkü o yediğin her lokmanın değerine bakar;
Öte yandan sana, “Ye, iç” der, ama yüreği senden yana değildir.
- 23:8 Yediğin her sokumu kusarsın;
Ağızından çıkan hoş sözler boşa harcanır.
- 23:9 Akılsızın önünde sözlerini esirge;
Çünkü söylediklerinin içeriğindeki bilgiyi aşağılar.
- 23:10 Eski sınır taşlarının yerini değiştirme;
Ne de yetimlerin tarlasına el sür.
- 23:11 Çünkü onların güçlü bir savunucusu vardır;
Onların davasını O üstlenir.
- 23:12 Yüreğini disipline bırak,
Kulaklarını da bilgiyle yüklü sözlere.
- 23:13 Çocuktan disiplini beri tutma;
Onu değnekle döversen de ölmesinden korkma!
- 23:14 Onu değnekle döversen canını Ölüler Ülkesi'nden kurtarırsın.
- 23:15 Evladım, yüreğin bilge olunca benim yüreğim de sevinçtedir.
- 23:16 Dudakların gerçeği konuşursa,
Tüm canımla sevinç duyacağım.
- 23:17 Günahlılara bakarak yüreğin isteklenmesin;
Gün günden RAB korkusunda olanlara özen.
- 23:18 Kuşkusuz, ileride bir zaman var;
Umudun boşa çıkmayacak.
- 23:19 Evladım, dinle ve bilge ol;
Yüreğini doğru yola yönelt.
- 23:20 Şarap soğuranların,
Midesine düşkün olanların arasına katılma.
- 23:21 Çünkü bekriler, pisboğazlar kendilerini yoksullukta bulur;
Uyku tulumu olmak da kişiyi paçavralarda bırakır.
- 23:22 Yaşamını kendisine borçlu olduğun babanı dinle;
Yaşlılığında anneni küçümseme.
- 23:23 Gerçeği satın al, hiçbir zaman onu satma;
Bilgeliği, disiplini, anlayışı da.
- 23:24 Doğru kişinin babası sevinçle coşar;
Bilgiyle donatımlı bir oğul babasını mest eder.
- 23:25 Annenle babanın sevinmesine neden ol;
Seni dünyaya getiren derin zevk duysun.
- 23:26 Evladım, kulağını doğrult sözüme;
Yollarıma bak da onları benimse.
- 23:27 Hayat kadını derin mi derin çukurdur;
Gevşek kadın dapdaracak bir kuyu..
- 23:28 Yol kesen soyucu gibi pusuda bekler;
Art arda sürçen erkeklerin sayısını çoğaltır.
- 23:29 Kimdir ahla vahla kavrulan?
Kimdir sürtüşmeyle, yakınmayla, yersiz yarayla,
Kan çanağına dönüşmüş gözlerle günlerine ağlayan,
- 23:30 Uzun uzadıya şarap kadehine yapışan,
Her çeşidinden demlenmiş şarabı soğuran?
- 23:31 Şarabın çekici kızılığına, kadehte parlamasına,
Rahatlıkla boğazdan kaymasına bakıp da aldanma;
- 23:32 Bunun gerisinde yılanın dişi, engereğin sokuculuğu bekler.

- 23:33 Gözlerin abuk sabuk oynayışlar görür,
Ağzından da olur olmaz lakırdılar dökülür.
23:34 Okyanusun ortasında çalkalanan kişiye dönüşürsün,
Geminin donanımında keyfe gelene.
23:35 Başlarsın söylenmeye: "Vurdular bana, ama hiç tınmadım;
Patakladılar beni, ama umursamadım.
Kendime gelir gelmez, haydi yeniden diyeceğim."

Bölüm 24

- 24:1 Kötüler seni imrendirmesin;◇
Onların arasına katılmayı aklının ucuna bile getirme.
24:2 Neden mi? Kafaları kaba kuvvete eğilimlidir,
Dudakları da sinsilik düzenlerine.
24:3 Bilgelik ev kurar, sağlıklı kavram da onu güvenlikte tutar.
24:4 Bilgelik ev odalarını donatır;
Bireyin satın alabileceği değerli ve iç açıcı nesnelere onları doldurur.
24:5 Bilgelik güçlülüğe üstün gelir;
Bilge insan gücü kuvveti yerinde olana.
24:6 Savaşlar üstün stratejiyle kazanılır;
Danışmanlar bolluğunda yengi kesinleşir.
24:7 Kafasızlara bilgelik erişilemeyecek kadar yüksektir;
O kent kurulunda ağzını açmaz.
24:8 Kötülük tasarlayana fesat kumkuması derler.
24:9 Akılsız düzenler günahdır;
Alaycı başkalarına tiksinti getiren tiptir.
24:10 Sarsıntı karşısında dayanıklılığın gitmişse,
Nerede kaldı gücün?
24:11 Ölüme götürülenleri kurtar;
Sendeleğe sendeleğe ölüme sürüklenenleri çek ve kurtar.
24:12 "Bunu bilmiyordum!" diyebilirsin;
Yüreğinin yargıcı buna dikkat etmiyor mu?
Ruhun gözeticisi bunu bilmiyor mu?
İşleri uyarınca ademoğluna karşılığı vermeyecek mi?
24:13 Evladım, bal ye, sağlıklıdır;
Bal gümecinin süzmesi ağza tatlıdır.
24:14 Bunun gibi bilgelik de ruhunda öylesi etkilidir.
Onu bulursan geleceğini sağlama bağlarsın;
Umudun da boşa çıkmaz.
24:15 Kulak ver, aşağılık insan:
Doğru kişinin konutunu amaçlayan düzene koyulma;
Ne de onun ocağına incir dik!
24:16 Çünkü doğru birey yedi kez düşer ve yeni baştan belini doğrultur;
Buna karşı tanrısaymazlar yıkımla burun buruna gelir ve al aşağı edilir.◇
24:17 Düşmanın yeri boylayınca buna sevinme;
Onun düşüşüne oh çekme.
24:18 Elbette RAB bunu görür ve tiksindir;
Hem de ondan öfkesini uzaklaştırır.
24:19 Kötülük eylemleri karşısında içerleme;
Ne de kötü insanı kıskan!

- 24:20 Çünkü kötülerin güvenle bakabileceği bir yarın yoktur;
Onların ışığı sönecektir.
- 24:21 Evladım, RAB'ten kork ve O'nun yanı sıra kraldan;
Ne birine ne de öbürüne karşı sancak açanlara yoldaşlık et.
- 24:22 Çünkü onların belası kaşla göz arası gelir.
İkisinden oluşacak kötü sonucu kim düşünebilir?

IV. BİLGELERİN EK BİR DÜZENLEMESİ

- 24:23 Bunlar da bilgelere gelen sözlerdir:
Yargıda yanlılık sakat iştir.
- 24:24 Suçluya, "Suçun yok" diyen yargıcı halklar kargışlar,
Uluslar aşağılar.
- 24:25 Öte yandan suçlunun payını verene mutluluk sağlanacak;
Onun üzerine kutluluk yağacak.
- 24:26 Dosdoğru kapsamda yanıt vermek,
Dudakları öpen arkadaşın öpüşü gibidir.
- 24:27 Önce dışarıdaki işi hazırla,
Tarlanda yapılması gerekeni bütünle;
Sonunda da evini barkını düzenle.
- 24:28 Kesin kanıtın olmaksızın komşuna karşı tanıklığa gitme;
Dudaklarınla doğruluğu kanıtlanmamış sözler düzenleme.
- 24:29 Bana ettiğini ben de ona edeceğim deme.
Ne de, "Eylemine yaraşır yolda hıncımı alacağım" de.
- 24:30 Haylazın tarlasından geçtim;
Kavramsız bireyin de bağından,
- 24:31 Baktım, her yan dikenlerle örtülü,
Sağ sol ısırganlarla dolu,
Duvarın taşlarıysa sağa sola serpili.
- 24:32 Gördüklerime durdum düşündüm;
Bir ders edindim.
- 24:33 Biraz uyku biraz kestirme,
İstirahat için biraz da kolları kavuşturma.
- 24:34 Bu durumda yoksulluk kabadayı gibi üzerine çökecek,
Gereksinim de bir saldırganı andırırçasına..

Bölüm 25

V. SÜLEYMAN'IN HAZİNESİNDEN İKİNCİ DERLEME

- 25:1 Bunlar da Süleyman'ın Özdeyişleri'nden.
Onları Yahuda kralı Hezekiya'nın yakınları toplayıp derledi.
- 25:2 Tanrı'nın yüceliği sayısız işi kendine saklamaktır;
Öte yandan kralların yüceliği olayları derinlemesine incelemektir.
- 25:3 Göklerin yüceliği, yeryüzünün derinliği,
Kralın da iç dünyası araştırılmaz.
- 25:4 Gümüşü dışıktan ayıracaksın,
Kuyumcunun potasına iş sağlayacaksın.

- 25:5 Tanrısaymazları kralın katından uzaklaştır, [◇]
Böylelikle onun tahtı doğrulukta temelleşir.
- 25:6 Kralın karşısında kendini öne alma;
Ne de kodamanlar arasında bir yer kovala.
- 25:7 Çünkü yüzünü gördüğün kralın sana,
“Ön sıraya buyur!” demesi,
“Lütfen geriye git!” demesinden yeğdir.
- 25:8 Gördüklerini koz sayıp ivedilikle yargıcın karşısına çıkma;
Komşun kendi kozuyla gelince şaşırır kalırsın.
- 25:9 Otur, davanı komşunla görüş;
Kimsenin sırrını kimseye açma.
- 25:10 Olabilir ki, seni işitir ve utancından yakayı kurtaramazsın.
- 25:11 Yerinde söylenen söz,
İşlenmiş gümüşte altın elma gibidir.
- 25:12 Altın küpe ya da altın gerdanlık neyse,
Bilgeli kişinin azarını işiten kulak da öyledir.
- 25:13 Biçim döneminde kar serinliği nasılsa,
Güvenilir ulak da kendisini gönderenlere öyledir:
Baştakilerin ruhunu canlandırır. [◇]
- 25:14 Nemsiz bulut ve yağmursuz yel neyse,
Vermemiş olduğu armağanla övünen de buna benzer.
- 25:15 Hükümrân sabırla ikna edilir;
Yumuşak dil kemiği kırar.
- 25:16 Bal mı buldun? Sadece yeterli oranda ye!
Olmaya ki bıkar ve yediğini kusarsın.
- 25:17 Komşunun evine seyreklikle uğra!
Yoksa onu bıktırır, sevgisini kine dönüştürürsün.
- 25:18 Komşusuna karşı yalancı tanıklık eden,
Topuz, kılıç, sivri ok benzeridir.
- 25:19 Bunalım anında sadakatsiz insana güvenirsen,
Sallanan dişe ya da aksayan ayağa umut bağlayana dönüşürsün.
- 25:20 Yüklü cana ezgiyle yaklaşmak,
Soğukta kişinin sırtından paltoyu çıkarmak,
Ya da yaraya sirke çalmaktır.
- 25:21 Düşmanın açlıkla boğuşmaktaysa ona ekmek ver,
Susuzlukta kırılmaktaysa ona su sağla;
- 25:22 Böylece onun başına ateş korları yığarsın.
RAB da senin karşılığını verecektir.
- 25:23 Kuzey rüzgârı yağmuru getirir,
Bunu andırıpta sürtüşmeci dil de öfkeli bakışları oluşturur.
- 25:24 Dırdırcı kadınla yaşamaktansa
Damın bir köşesinde barınmak yeğdir.
- 25:25 Susayana soğuk su neyse,
Irak ülkeden gelen iyi haber de öyledir.
- 25:26 Suyu bulanık pınar ya da kirli kuyu neyse,
Kötünün yanında etkisi gitmiş doğru birey de odur.
- 25:27 Bol balla doymanın yararlılığı yoktur;
Yücelik kovalamanın çektirdiği baş ağrısı bastırıcıdır.
- 25:28 Öz varlığa egemen kesilemeyen görünümü,
Surları yıkık kent gibidir.

Bölüm 26

- 26:1 Yazın kar, hasatta yağmur hiç de aranmaz;
Kafasız bireye yücelik hiç yakışmaz.
- 26:2 Serçenin sağa sola sıçraması, kırlangıcın yok şuraya yok buraya
uçuşması nasılsa,
Nedensiz lanet de etki bırakmaktan yoksundur.
- 26:3 Beygire kamçı, eşeğe gem,
Kafasızların sırtına da kötek..
- 26:4 Kafasız bireyi akılsızlığı uyarınca yanıtlama;
Olmaya ki sen de onun ayarına sürüklenesin.
- 26:5 Kafasız akılsızlığına yaraşır dille yanıtla,
Ters durumda kendi gözünde bilge kesilir o.
- 26:6 Akılsız bir göreve salan
Kendi ayaklarını keser, zararını da çeker.
- 26:7 Kötürümün sarkık bacaklarına benzer,
Akılsızın ağzında bir özdeyiş,
- 26:8 Mücevheri taş yığınınına katmak sırasından,
Akılsız önemseyen de öyledir.
- 26:9 Sarhoşun sarıldığı dikenli çubuk neyse,
Akılsızların ağzında bir özdeyiş de odur.
- 26:10 Sağındakini solundakini yaralayan okçu neyse,
İlk rastladığı kafasız ya da başıboşu kiralayan da odur.
- 26:11 Köpeğin kendi kusmuğuna döndüğü gibi,
Akılsızlığını yineleyen ahmak insan da odur.
- 26:12 Kendini bilge sayana bir bak!
Akılsız birey ondan daha çok umut vericidir.
- 26:13 Haylaz insan, "Yol üzerinde aslan var;
Sokaklarda aslan serbest dolaşüyor" der.
- 26:14 Kapı menteşeleri üzerinde dönercesine,
Aylak da yatağında öyle döner.
- 26:15 Aylak elini sahana daldırır;
Ne yazık, onu ağzına götürmeyi hesaba katmaz.
- 26:16 Aylak kendi gözünde,
Akıllıca yanıt veren yedi kişiden daha bilgedir.
- 26:17 Kendisini ilgilendirmeyen çatışmaya katılan,
Yoldan geçen köpeği kulaklarından tutan biri gibidir.
- 26:18 Ateşli odun, ok ve ölüm saçan deli insan nasılsa,
- 26:19 Komşusunu aldattıktan sonra bu bir şakaydı, diyen de öyledir.
- 26:20 Odun tükenince ateş söner;
Bunun gibi laf taşıyanın bulunmadığı yerde sürtüşme son bulur.
- 26:21 Kora kömür, ateşe odun neyse,
Sürtüşmeye başlangıç olan insan da odur.
- 26:22 Dedikodu tatlı lokmalara benzer;
Midenin taa derinine iner.
- 26:23 Kötü yürekten boşalan kandırıcı dilin sözleri, [◇]
Gümüş posasıyla sıranmış toprak kap benzeridir.
- 26:24 Kinle taşan öz yüreğini gizleyen,
Dudaklarını tatlı sözler söylemeye zorlar.
- 26:25 Onun sözleri baldan tatlı olsa da inanma;
Çünkü derininde zehir yüklü yedi bozukluk yatar.

26:26 Hıncını hileyle örtbas edebilse bile,
Kötülüğü topluluğun önünde sergilenecektir. ♦

26:27 Çukuru kazan oraya kendisi düşecek;
Taşı yuvarlayan onun altında ezilecek.

26:28 Yalancı dil yaraladığı kişilerden tiksindir;
Yaltaklık eden dil yıkım oluşturur.

Bölüm 27

27:1 Yarınki güne bel bağlama;

Çünkü onun neler getireceğini bilmezsin.

27:2 Övünme kendinden değil, başkasından gelsin;
Övünç kendi dudaklarından değil,
Çevren dışındaki birinden gelsin.

27:3 Taş ağırdır, kum ise ezicidir;

Ama akılsızın insanı çileden çıkarması ikisinden de beterdir.

27:4 Kızgınlık zalim, öfke de sarsıcıdır; ama kıskançlığa kim dayanabilir?

27:5 Belirgin paylama üstü örtülü sevgiden yeğdir.

27:6 Arkadaşın açtığı yaralar sadıktır,
Ama düşmanın öpücükleri haddi aşıcıdır.

27:7 Tok insanı gümeç balı bile açmaz;

Ama yiyeceğin acısı bile acın yüreğini açar.

27:8 Yuvasından kopan kuş nasılsa,
Ocağından ıraklara düşen insan da öyledir.

27:9 Hoş kokulu yağla hint sümbülü cana sevinç getirir;
Dostla danışmaksa ruhun ezincini giderir.

27:10 Kendi dostundan veya babanın dostundan yüz çevirme;
Başına bir dert düşünce gidip kardeşini evinde arama.
Yakın komşun ıraktaki kardeşten yeğdir.

27:11 Evladım, bilge olursan yüreğimi sevindirirsin;
Böylece beni aşağılayanı yanıtlayabilirim.

27:12 Bilge insan yaklaşan kötülüğü görür ve gizlenir;
Ama basit kafalı birey ona dalıverir, cezasını da üstlenir.

27:13 Üstünkörü tanışıklığı olana kefillik vaadinde bulunanın giysisini al;
Tümünden yabancı olana güvence verenin nesi varsa al!

27:14 Sabah erkenden kalkıp bağıra bağıra
komşusuna kutluluk dileyenin selamı lanet yerini alır.

27:15 Yağmurlu günde sürekli damlama
Dırdırcı kadının tutumuyla çağrışımlıdır.

27:16 Onu dizginlemeye çalışmak,
Esen rüzgârı, ya da sağ elinin avucuyla,
Zeytinyağını tutma çabasına benzer.

27:17 Demir demiri biler,
İnsan da insanın yüzünü.

27:18 İncir ağacının bakımıyla ilgilenen onun ürününü yer;
Efendisinin yararına dikkat eden onurlandırılır.

27:19 Suda yansıyan yüz benzeri,
İnsanın ruhu insanın öz niteliğini yansıtır.

27:20 Ölümler Ülkesi ve Mahvolma Bölgesi doyma nedir bilmez;
Bunlar gibi insanın gözü de 'Yeter' diyemez.

- 27:21 Gümüş potayı gerektirir, altın da ocağı,
İnsanın karakteriyse kazandığı övgüyle denenir.
- 27:22 Kafasız buğdayla bir arada dibekte tokmakla döv;
Yine de akıl eksikliği ondan gitmez.
- 27:23 Sürülerinin durumuyla ilgilen;
Güttüğün baş hayvanlara iyi bak.
- 27:24 Çünkü varlığın kalıcı değil;
Ne de kralın tacı kuşaktan kuşağa sürecek.
- 27:25 Çayır kurur, taze çimen filizlenir;
Dağda yetişen ot toplanır.
- 27:26 Kuzular giysini sağlar,
Erkeçler tarlanın bedelini..
- 27:27 Ailenin gereksinimini karşılayacak yeterli süt bulunur;
Evini doyuracak bes ve hizmetçilerini destekleyecek bakım.

Bölüm 28

- 28:1 Kendisinin ardına düşen biri olmadan kötü kişi kaçır;
Öte yandan doğru kişiler genç aslan gibi dimdik durur.
- 28:2 Kaba kuvvete verilince ülkeye baş sayılanlar çok olur.
Buna karşı anlayışlı ve sağgörülü insan uzun süreli düzen sağlar.◊
- 28:3 Yoksula baskı uygulayan sefil, Ürünü mahveden sağanak gibidir.
- 28:4 Yasadan ayrılan zalimlerin övücüsüdür;
Yasaya bağlı olan bunlara direnendir.
- 28:5 Kötüler adaletten bilgisizdir;
Buna karşı RAB'bi arayanlar her bakımdan anlayışlıdır.
- 28:6 Yoksulluk, öte yandan da erdeme bağlılık,
Varlıklıyken yolsuzluğa tutsaklıktan bin kat yeğdir.
- 28:7 Ruhsal yasayı sayan evlat anlayışlıdır;
Öte yandan uçarılıkta ağınan babasına utançtır.◊
- 28:8 Faiz ve tefecilik yoluyla para istifleyen,
Kazancını yoksullar doğrultusunda sevecene bırakır.
- 28:9 Ruhsal yasaya karşı kulağını tıkayanın duası dileği bile tiksindiricidir.
- 28:10 Doğru kişiyi çarpık yola saptıran,
Kazdığı çukura kendisi düşecek.
Öte yandan suçluluğa kapılmayanın mirası bol olacak.
- 28:11 Varlıklı birey güya keskin zekâlıymış tutumunu takınabilir,
Ama anlayışı yerinde olan yoksul onun içini okur.
- 28:12 Doğru kişilerin yengisi coşkunkluk tepkisi oluşturur.
Öte yandan düzenbazların üstünlüğü çevreyi sindirir.
- 28:13 Suçlarını örtbas eden hayır görmeyecek;
Tersine, onları ikrar edip bırakan sevecenliğe kavuşacak.
- 28:14 Her zaman RAB korkusuyla yaşayana ne mutlu!
Buna karşı yüreğini katılaştıran acımasızlık görecek.
- 28:15 Kükreyen aslan, saldıran ayı nasıl davranırsa,
Savunmasız bir halkın başındaki diktatör de öyledir.
- 28:16 Kafasızlıkta ağınan başkanın acıması yoktur;
Yolsuzluktan kaynaklanan kazanca rest çeken yaşamını uzatır.
- 28:17 Eli kana bulanana ölümüne dek kaçak olsun;
Ona yardım eli uzatan çıkmasın.

- 28:18 Doğruluğa bağlılıkla yaşayan güvenlik gönencindedir;
Ama sakat yolun yolcusu çukura yuvarlanacak.
- 28:19 Toprağını işleyen insanın yeterli ekmeği vardır;
Boş uğraşlar ardından giden yoksullukla boğuşacak.
- 28:20 Sadık insan kutluluklarla doyurulacak;
Öte yandan tez elden varlık sağlayan cezasız bırakılmayacak.
- 28:21 Yanlılık göstermek iyi tutum olamaz;
Ademoğlu bir somun ekmek için bile haksızlıkta bulunabilir.
- 28:22 Eli sıkı, gözü doymaz birey servet ardından koşar;
Üzerine gereksinim çökebilir olduğunu aklının ucuna getirmes.
- 28:23 Birini paylayan bunun sonrasında onay kazanır;
Dilini pohpohlamaya kullanandan çok.
- 28:24 Anasını babasını soyup da, bunda günah yok diyen,
Eşkiyanın yol arkadaşıdır.
- 28:25 Açgözlü insan sürtüşme getirir;
Ama RAB'be güvenen bollanıp gelişir.
- 28:26 Kendi kafasına güvenen akılsızdır;
Ama gününü bilgelikte geçiren, güvenliğin gönencindedir.
- 28:27 Yoksula yardım eli uzatan gereksinim duymayacak;
Buna karşı onu görmezlikten gelen lanetten başka bir şey almayacak.
- 28:28 Kötüler başa geçince insanlar kaçacak delik arar;
Ama onlar yok olunca doğruların sayısı artar.

Bölüm 29

- 29:1 Azar ardına azar alıp da dikbaşlılıkta direnen,
Ansızın çaresiz çöküşte bulacak kendisini.
- 29:2 Adalet bağılıları başa gelince halk sevinç bulur;
Öte yandan tanrısaymazlar yönetimi ele geçirincede halk dövünür.◇
- 29:3 Bilgiyi seven babasına sevinç getirir;
Ama hayat kadınlarıyla içli dışlı olan malını savurur.
- 29:4 Kral adaletle ülkesine denge getirir;
Öte yandan yolsuzluk ağında yakalanan onu yıkıma götürür.
- 29:5 Komşusuna yaltaklık eden onun ayaklarına tuzak kurar.
- 29:6 Kötü niyetli insan günahında yakalanır;
Buna karşı doğru kişi yaşam gönenciyle coşar, sevinçle çağlar.
- 29:7 Doğru kişi yoksulların hakkını savunur;
Kötü bireye gelince o bu tür bilgiden ıraktır.
- 29:8 Alaycılar kentleri ateşe verir;
Ama bilgiler kızgınlığı püskürtür.
- 29:9 Bilge kafasızla davaya gitsin;
O öfkelenir, maytaba alır, hiçbir yolla ciddiliği takınamaz.
- 29:10 Kan güdenler okka dört yüz dirhem insanı çekemez;
Öte yandan doğrular onu savunur.
- 29:11 Akılsız insan tüm öfkesini sergiler;
Ama bilge kişi onu sabırla bastırır.
- 29:12 Hükümrân yalana dolana kulağını açarsa,
Tüm çevresi bozuktur düzen kişilerden oluşur.
- 29:13 Yoksulun da, insanları baskı altında tutanın da ortaklaşa bir benzerliği var:
İkisinin de yaşam ışığını RAB verir.

- 29:14 Düşkünleri adaletle yöneten kralın tahtı sürekli kalıcıdır.
- 29:15 Değnek ve disiplin bilgelik getirir;
Ama kafasının dileğine bırakılan evlat annesini utandırır.
- 29:16 Tanrısaymaz yetkililer yönetimi ele geçirinçe,[◇]
Günah elverişli ortamı bulur;
Eninde sonunda doğrular onların düşüşünü seyredecektir.
- 29:17 Evladını disipline sok, günlerini rahata kavuşturacak;
Canına her bakımdan beğeni getirecek.
- 29:18 Peygamberlik sözü yokluğunda ademoğulları çekinmeyi bir yana iter;
Ama ruhsal yasayı sayanlara ne mutlu!
- 29:19 Uşak kupkuru sözlerle disiplin bilmez,
Dediklerini anlar ama onlara önem vermez.
- 29:20 Sözlerini ivedilikle sürdüren birini görürsen,
Bilesin ki, ahmağa ondan daha çok umut vardır.
- 29:21 Uşağını küçük yaştan şımartan,
Sonunda onu mirasçılar arasında bulur.
- 29:22 Öfkeyle yöneltilen saldırganlığa yol açar;
Kızgınlıkla etkilenen günaha günah katar.
- 29:23 Bireyin gururu onu devirir;
Öte yandan engin yürekli insan yükseltilir.
- 29:24 Hırsızın ortağı kendisinin düşmanıdır;
Lanet altında yaşar, baklayı ağzından çıkaramaz.
- 29:25 İnsan korkusu tuzaktır,[◇]
Ama RAB'be güvenen sağlam kalededir.
- 29:26 Hükümranın onayını arayanlar çoktur;
Ama adalet RAB'ten kaynaklanır.
- 29:27 Haksız birey haklıya iğrentidir;
Doğruluğu ilke edinense bozukdüzen kişiye tiksintidir.

Bölüm 30

VI. AĞUR'UN ÖZDEYİŞLERİ

- 30:1 Massa'dan Yake oğlu Ağur'un bilgi sözleri.
Bir adam İtiyel'e ve İtiyel'in yanı sıra Ukal'a sesleniyor:
- 30:2 Kuşkusuz, insanlar arasında ben bilgisi en kıt olanıyım!
Kendimde insan kafası yok;[◇]
- 30:3 Bilgeliği öğrenebilecek yeterlilik bende eksik.
Ne de Kutsal Olan'la ilgili bilgi edinebilmek var!
- 30:4 Kimdir göklere yükselip de yine inen?
Kimdir yeli avuçlarında toplayan?
Kimdir suları giysisiyle sarıp sarmalayan?
Kimdir dünyanın sınırlarını belirleyen?
Adı nedir, oğlunun adı nedir? Eğer bilebilirsen..
- 30:5 Tanrı'nın her sözü denenmiştir;
Kendisine sığınanlara kalkandır.
- 30:6 O'nun sözüne hiçbir şey katma;
Olmaya ki seni paylar, yalancı çıkarısın.

- 30:7 Sen'den iki nimet diledim;
Ölümünden önce esirgeme bunları benden:
- 30:8 Üçkâğıtçılıkla yalanı benden uzaklaştır;
Beni ne yoksullukta bırak, ne de varlık içinde yaşat.
Beni gıdama gerekli besiyile doyur.
- 30:9 Olmaya ki, bol olanaklara konup,
"RAB da kim oluyor!" diyerek Seni yadsıyayım!
Öte yandan yoksulluğa düşüp de çalmayayım,
Tanrım'ın adını karalamayayım.
- 30:10 Köleyi efendisine kötüleme;
Yoksa seni lanetler ve karşılığını ağır ödersin.
- 30:11 Öyleleri var ki, babalarını kargışlar,
Annelerini de kutlu kılmazlar.
- 30:12 Öyleleri var ki, kendi gözlerinde apaktır;
Öte yandan da arınmanın ne olduğunu bilmezler.
- 30:13 Öyleleri var ki, bakışlarıyla yükseklerde dolaşır;
Gözleri herkesi küçük görür.
- 30:14 Öyleleri var ki, dişleri kılıç, azı dişleri de bıçak dizisidir;
Suçsuzları yeryüzünden yiyip tüketmek,
Yoksullarıysa evinden barkından etmek isterler.

VII. SAYISAL ÖZDEYİŞLER

- 30:15 Sülügün iki kızı vardır;
Biri 'ver' der, öbürü de 'yine ver!'
Hiçbir zaman doymayan üç şey var;
'Yeter' demeyi bilmeyen dört şey:
- 30:16 Ölümler Ülkesi, döl vermeyen rahim,
Suya susayan yer, 'Yeter' demeyen ateş.
- 30:17 Babasını tiye alanın, yaşlı annesinin sözünü saymayanın
Gözünü kırım kargaları oyacak, çaylaklar didikleyecek.
- 30:18 Beni şaşırtan üç şey var;
Kavrayamadığım dört şey:
- 30:19 Kartalın gökyüzünde uçuşu,
Yılanın kayalıkta karnıyla sürüklenişi,
Geminin denizde yol yapması,
Erkeğin genç kızla sevişmesi.
- 30:20 Kendisini cinsel ilişkiyle tüketen kadının görünümü şöyledir:
Ağzını siler, ardından da 'Ben ne yaptım ki!' der.
- 30:21 Yeri sarsan üç olgu vardır;
Yerin katlanamadığı dört olgu:
- 30:22 Krallığa yükselen köle, bol yiyeceğe konan budala,
- 30:23 Kocaya kavuşan sevgiden yoksun kadın,
Ev hanımının sandalyesine kurulan hizmetçi.
- 30:24 Yeryüzünde küçük ama aşırı oranda akıllı dört yaratık vardır:
- 30:25 Güçten yoksun karınca topluluğu;
Yiyeceklerini yazdan biriktirecek kadar derin düşünceli.
- 30:26 Kaya porsukları; yuvalarını kaya kovuklarında kuran güçsüz bir küme,
- 30:27 Kralsız, buna karşın binler bölüğü düzeninde ilerleyen çekirge topluluğu;

30:28 Elle yakalanabilen, öte yandan da kral saraylarında gezen kertenkele.

30:29 Yürüyüşü haşmetli üç yaratık var; adım atışı görkemli dört yaratık:

30:30 Canlı varlıkların en güçlüsü,

Hiç kimsenin karşısında kılını kıpırdatmayan aslan.

30:31 Kasılarak adım atan horoz ve teke.

Bir de, ordusunun başında adım atan kral.

30:32 Eğer kafasızlık ederek yükseklerde dolaştınsa,

Kötü niyetle yöneltildinse,

Pespaye dil kullandınsa, elinle ağzını tut.

30:33 Çünkü dövülen sütten tereyağı oluşur,

Zorlanan burun kan koyuverir,

Sürtüşme çatışmaya götürür.

Bölüm 31

VIII. LEMUEL'İN ÖZDEYİŞLERİ

31:1 Massa kralı Lemuel'in annesi eğitiminde öğrendiği özdeyişler:

31:2 Oğlum, sana ne söyleyeyim,

Dünyaya getirdiğim, dileklerime verilen yanıtın ürünü!

31:3 Gençliğinin gücünü kadınlara verme,

Kralları yıkan cilveliklere kapılma.

31:4 Ey Lemuel, içki krallara yaraşmaz, krallar şarap içmemeli;

Yönetenler sert içkiden beri durmalı.

31:5 İçkiye dalarlarsa yasanın buyruklarını unutuverirler;

Ezilenin haklarını tanımazlıktan gelirler.

31:6 Mahva sürüklenenlere sert içki ver;

Depresyonda yıprananlara şarap ikram et!

31:7 Kadehe sarılsın, yoksulluğunu unutuversin;

Gayrı bunalımlarını anmasın.

31:8 Ağzını aç, hakkı ezilenler yararına konuş;

Savunmasızların hakkını davasını üstlen.

31:9 Ağzını aç, hak yargıyı açıkla;

Yoksulun muhtacın inleyişine gerekli desteği üstlen.

IX. ÖRNEK KADINLA İLGİLİ AKROSTİŞ ŞİİR

31:10 Yeteneği yerinde olan kadını kim bulabilir?

Çünkü onun değeri yakutlardan üstündür.

31:11 Kocasının ona güveni kesindir;

O eşin yararlılığı hiç sınır bilmez.

31:12 Herhangi bir bozuklukta payı yoktur bu kadının;

Yaşam süresince ona salt iyilikle davranır.

31:13 Yünle ketenledir ilgisi;

Onları seçerek canı gönülden işe koyulmakta.

31:14 Yüklü gemileri andırır çabası;

Evinin nevalesini taa ıraklardan getirip düzer.

- 31:15 Tan ağarmadan kalkar;
Aile üyelerini doyurur, hizmetçilere görevlerini bölüştürür.
- 31:16 Sağa sola bakarak düşünür, belirli bir tarlayı göze kestirir;
Ellerinin emeğiyle satın aldığı bağı değerlendirir.
- 31:17 Görevlerini fiziksel gücüyle destekler;
Pazılarının işlerliğiyle işini bütünler,
- 31:18 Alışverişlerini başarıyla noktalar;
Geceleyin lambası hiç dinmeyen çabasını kanıtlar.
- 31:19 Ellerini örekeye yapıştırır,
Avuçlarını iği işletmeye kullanır.
- 31:20 Yoksula eliaçıklıkla davranır;
Fakire fıkara özveriyle yaklaşır.
- 31:21 Kış fırtına onun ailesine kaygı değil;
Çünkü herkese dayanıklı giysiler sağlanmış.
- 31:22 Yatak örtülerini kendisi dokur;
Sırtındaki giysiler ince ketenden erguvandır.
- 31:23 Eşi kentin önemli kişileriyle oturup kalkar;
Kent kurulunda nam yapar.
- 31:24 Ketenden dokuduğu giysileri dikip piyasaya sürer;
Tüccarlara kemerler yetiştirir.
- 31:25 Güç ve onurdur onun kuşanımı;
Gelen güne soğukkanlılıkla yaklaşır.
- 31:26 Ağzını açtığında bilgece konuşur;
Dili lütuf öğretir, nezaket kesp eder.
- 31:27 Gözlerini ev halkının yaşantısında odaklar;
Önünde haylazlığın sözü bile konu edilmez.
- 31:28 Evlatları ayağa dikilip ona mutluluk sunar;
Eşi de onun erdemlerini diliyle sıralar:
- 31:29 "Birçok kadın övülecek iş yapar;
Ama sen tümünü geride bıraktın.
- 31:30 Çekicilik göz boyayıcıdır, güzellik de gelip geçici;
Yüreğinde Tanrı korkusu olandır övüncü hak eden.
- 31:31 Uğraşlarının ürününe bakarak ona saygı gösterin;
Kentin kapılarında kendi işleri ona övgüler getirsin.